

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ISSN 0353-8389

ГОДИНА LI – БРОЈ 46

БЕОГРАД, 4. НОВЕМБАР 1995.

Цена овог броја 90 пара (3 табака)
Годишња претплата 135 дин. (аконтација)
Рок за рекламацију 10 дана

1521

На основу члана 83. тачка 3, Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О НАСЛЕЂИВАЊУ

Проглашава се Закон о наслеђивању, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 1995. години, одржаној 31. октобра 1995. године.

ПР број 14

У Београду, 31. октобра 1995. године

Председник Републике,
Слободан Милошевић, с.р.

ЗАКОН

О НАСЛЕЂИВАЊУ

Глава прва

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет наслеђивања

Члан 1.

Наслеђује се заоставштина.

Заоставштину чине сва наслеђивању подобна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти.

Заоставштину не чине предмети домаћинства мање вредности (покућство, намештај, постељина и слично) који служе свакодневним потребама оставиоцевих потомака, његовог брачног друга и родитеља, ако су са оставиоцем живели у истом домаћинству, већ они постају заједничка својина ових лица.

Заоставштину не чине добра за која су оставиоцеву имовину увећали његови потомци који су с њиме живели у заједници и својим трудом, зарадом или иначе му помагали у привређивању, већ та добра припадају потомку, сразмерно делу за који је увећао оставиоцеву имовину.

Основи наслеђивања

Члан 2.

Наследити се може на основу закона и на основу завештања (тестамент).

Способност за наслеђивање

Члан 3.

Наследити може само онај ко је жив у тренутку оставиоцеве смрти.

Наследити може и дете већ зачето у тренутку оставиоцеве смрти ако се роди живо.

На основу завештања може наследити и правно лице, ако посебним прописима није што друго одређено.

Одредбе претходних ставова важе и за испоруку (легат) и друге користи из завештања.

Недостојност за наслеђивање

Члан 4.

Не може наследити на основу закона или завештања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):

1) онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао;

2) онај ко је принудом, претњом или преваром навео оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у томе спречио;

3) онај ко је у намери спречавања оставиоцеве последње воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;

4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ;

5) војни обвезник који је напустио земљу да би избегао дужност њене одбране, а до смрти оставиоцеве не врати се у земљу Суд на недостојност пазу по службеној дужности.

Престанак недостојности

Члан 5.

Оставиоца може опростити недостојност, изузев војном обвезнику који је напустио земљу да би избегао дужност њене одбране.

Опроштај мора бити учињен у облику потребном за завештање.

Положај потомака недостојног

Члан 6.

Недостојност не смета потомцима недостојног и они наслеђују као да је недостојан умро пре оставиоца.

Наследна права странаца

Члан 7.

Страни држављани у Републици Србији имају, под условом узајамности, исти наследни положај као и домаћи држављани, ако међународним уговором није друкчије одређено.

Глава друга

НАСЛЕЂИВАЊЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА

1. ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИЦИ

Круг законских наследника

Члан 8.

На основу закона, оставиоца наслеђују: његови потомци, његови усвојеници и њихови потомци, његов брачни друг, његови родитељи, његови усвојоци, његова браћа и сестре и њихови потомци, његови дедови и бабе и њихови потомци и његови остали преци.

Наслеђује се по наследним редовима.

Наследници ближег наследног реда искључују из наслеђа наследнике даљег наследног реда.

Република Србија је последњи законски наследник.

1. Први наследни ред

Оставиочеви потомци и брачни друг

Члан 9.

Први наследни ред чине оставиочеви потомци и његов брачни друг.

Оставиочева деца и брачни друг наслеђују на једнаке делове. Кад постоји оставиочево дете коме оставиоцев брачни друг није родитељ, а имовина брачног друга је већа од оне која би му припала при подели заоставштине на једнаке делове, онда свако оставиочево дете може наследити до два пута више него брачни друг ако суд, пошто размотри све околности, оцени да је то оправдано.

Право представљања**Члан 10.**

Ако оставиочево дете не може или неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (унуци оставиочеви), а кад неки од оставиочевих унука не може или неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (прауници оставиочеви) и тако редом све докле има оставиочевих потомака.

Ако оставилац нема потомства**Члан 11.**

Кад оставилац нема потомства, брачни друг не наслеђује у првом наследном реду.

*** 2. Други наследни ред****Оставиочев брачни друг и родитељи****Члан 12.**

Други наследни ред чине оставиочев брачни друг и оставиочеви родитељи и њихово потомство.

Оставиочев брачни друг наслеђује половину заоставштине, а другу половину на једнаке делове наслеђују оставиочеви родитељи. Ако оставиочев брачни друг не може или неће да наследи, заоставштину на једнаке делове наслеђују оставиочеви родитељи.

Ако оставиочеви родитељи имају потомства**Члан 13.**

Ако оставиочев родитељ не може или неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (браћа и сестре оставиоца), његови унуци и прауници и његови даљи потомци, по правилима која важе када оставиоца наслеђују његови потомци.

Ако оставиочеви родитељи не могу или неће да наследе, њихов део наслеђују њихови потомци, онако како је одређено у претходном ставу.

Ако оставиочев родитељ нема потомства**Члан 14.**

Ако оставиочев родитељ нема потомства а не може или неће да наследи, његов део наслеђује други оставиочев родитељ, а ако ни он не може или неће да наследи, његови потомци наслеђују све што би припало родитељима, онако како је одређено у претходном члану.

Ако оставиочеви родитељи немају потомства**Члан 15.**

Ако оставиочеви родитељи немају потомства а не могу или неће да наследе, брачни друг наслеђује целокупну заоставштину.

3. Трећи наследни ред**Оставиочеви дедови и бабе****Члан 16.**

Трећи наследни ред чине оставиочеви дедови и бабе и њихово потомство.

Оставичеви деда и баба са очеве стране (очева лоза) наслеђују половину заоставштине, а другу половину наслеђују деда и баба с мајчине стране (мајчина лоза).

Права деде и бабе исте лозе**Члан 17.**

Деда и баба исте лозе наслеђују на једнаке делове.

Ако неки од ових предака не може или неће да наследи, његов део наслеђују његова деца, његови унуци и његови даљи потомци, по правилима која важе када оставиоца наслеђују његови потомци.

У свему осталом што се тиче наследног права деде и бабе исте лозе и њиховог потомства важе правила по којима наслеђују оставиочеви родитељи и њихови потомци.

Ако деда и баба исте лозе немају потомства**Члан 18.**

Ако деда и баба исте лозе немају потомства а не могу или неће да наследе, њихов део наслеђују деда и баба друге лозе, њихова деца и унуци и њихови даљи потомци, онако како је одређено у претходном члану.

4. Четврти наследни ред**Оставиочеви прадедови и прабабе****Члан 19.**

Четврти наследни ред чине оставиочеви прадедови и прабабе. Оставичеви прадедови и прабабе са очеве стране наслеђују на једнаке делове половину заоставштине, а другу половину на једнаке делове наслеђују оставиочеви прадедови и прабабе с мајчине стране.

Ако неки од ових предака не може или неће да наследи, његов део наслеђује његов брачни друг, ако је предак оставиочев.

Ако пар предака исте лозе не може или неће да наследи, њихов део наслеђује други пар предака исте лозе.

Ако прадедови и прабабе једне лозе не могу или неће да наследе, њихов део наслеђују прадедови и прабабе друге лозе.

5. Остали наследни редови**Оставичеви остали преци****Члан 20.**

После оставиочевих прадедова и прабаба, заоставштину наслеђују његови даљи преци, редом, сходно правилима под којима наслеђују његови прадедови и прабабе.

6. Република Србија као законски наследник**Кад и како Република Србија наслеђује****Члан 21.**

Република Србија наслеђује ако оставилац нема других законских наследника.

Република Србија не може се одрећи наслеђа.

Заоставштину коју Република Србија наследи постаје државна имовина.

II. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА НЕКЕ ЗАКОНСКЕ НАСЛЕДНИКЕ**1. Оставиочев брачни друг****Када брачни друг губи право законског наслеђивања****Члан 22.**

Брачни друг губи право законског наслеђивања:

1) ако је оставилац био поднео тужбу за развод брака а после његове смрти се утврди да је тужба била основана;

2) ако је његов брак са оставиоцем поништен после оставиочеве смрти, а из разлога који су брачном другу били познати у тренутку закључења брака;

3) ако је његова заједница живота са оставиоцем била трајно престала његовом кривицом или у споразуму са оставиоцем.

а) Повећање наследног дела брачног друга у другом наследном реду**Услови****Члан 23.**

Кад је позван на наслеђе с наследницима другог наследног реда а нема нужних средстава за живот, брачни друг може у року од једне године од смрти оставиочеве захтевати доживотно уживање (плодоуживање) на целини или делу заоставштине коју су наследили остали наследници.

Кад је вредност заоставштине тако мала да би њеном поделом запао у оскудицу, брачни друг може захтевати у својину целокупну заоставштину.

При одлучивању суд нарочито цени дужину трајања заједнице живота оставиоца и брачног друга, имовно стање и способност за привређивање брачног друга и осталих наследника и вредност заоставштине.

Ненаследивост права**Члан 24.**

Ако брачни друг умре пре остварења права на повећање наследног дела, то право не прелази на његове наследнике.

Преиначење и укидање доживотног уживања**Члан 25.**

Брачни друг и остали наследници увек могу споразумом доживотно уживање преиначити у доживотну ренту.

Кад се промене прилике због којих је брачном другу припало доживотно уживање или рента, суд може, на захтев осталих наследника, доживотно уживање или ренту укинути.

При одлучивању суд нарочито цени лично, брачно и имовно стање брачног друга и осталих наследника.

б) Смањење наследног дела брачног друга у другом наследном реду

Услови

Члан 26.

Кад је брачни друг позван на наслеђе с наследницима другог наследног реда, а оставиочева наслеђена добра чине више од половине његове посебне имовине, остали наследници могу у року од једне године од смрти оставиочево захтевати смањење наследног дела брачног друга до четвртине заоставштине ако заједница живота оставиоца и брачног друга није трајала дуже времена.

При одлучивању о обиму смањења наследног дела брачног друга суд цени вредност оставиочевих наслеђених добара и дужину трајања заједнице живота оставиоца и брачног друга.

Део за који је наследни део брачног друга смањен суд додељује само наследнику који је захтев поставио.

Наследивост права

Члан 27.

Ако наследник који није захтевао смањење наследног дела брачног друга умре пре истека рока за постављање захтева, то право припада његовим потомцима, ако су његови наследници, у року од шест месеци од његове смрти.

Право брачног друга на избор и ненаследивост права избора

Члан 28.

Све докле се не реши о захтеву осталих наследника брачни друг може уместо наслеђа у својину изабрати доживотно уживање на половини заоставштине.

Ако брачни друг умре пре давања изјаве о избору, његови наследници могу наследити само у својину.

Изјава о избору и њен поништај

Члан 29.

Ако је изјава о избору дата под условом или роком, сматраће се да ни услов ни рок не постоје.

Изјава о избору не може се опозвати, али се може поништити ако је последица принуде, преваре, претње или заблуде.

Ако се после окончања поступка за расправљање заоставштине пронађе нова имовина, већ учињени избор протеже се и на ту имовину.

Преиначење доживотног уживања у ренту

Члан 30.

Брачни друг и остали наследници увек могу споразумом доживотно уживање преиначити у доживотну ренту.

2. Оставиочеви родитељи

Услови за повећање наследног дела родитеља

Члан 31.

Кад су позвани на наслеђе са оставиочевим брачним другом а немају нужних средстава за живот, оставиочеви родитељи могу у року од једне године од смрти оставиочево захтевати доживотно уживање на целини или делу заоставштине коју је наследио брачни друг.

Ако је заједница живота оставиочевих родитеља трајно престала, родитељ који нема нужних средстава за живот, а заједница живота није престала његовом кривицом, може захтевати доживотно уживање и на целини или делу заоставштине коју је наследио други оставиочев родитељ.

Ако оставиочев родитељ не може или неће да наследи, родитељ који нема нужних средстава за живот може захтевати доживотно уживање и на целини или делу заоставштине коју су наследили потомци другог родитеља.

Кад је вредност заоставштине тако мала да би њеном поделом папали у оскудицу, оставиочеви родитељи могу захтевати у својину целокупну заоставштину.

Шта суд нарочито цени

Члан 32.

При одлучивању о захтеву оставиочевих родитеља, суд нарочито цени имовно стање и способност за привређивање родитеља, оставиочевог брачног друга и потомака родитеља који не може или неће да наследи, дужину трајања заједнице живота оставиоца и брачног друга и вредност заоставштине.

Ненаследивост права

Члан 33.

Ако оставиочеви родитељи умру пре остварења права на повећање наследног дела, то право не прелази на њихове наследнике.

3. Усвојеник

Усвојеник из потпуног усвојења

Члан 34.

Усвојеник из потпуног усвојења, његови потомци и његови усвојеници из потпуног усвојења и њихови потомци наслеђују усвојиоца и његове сроднике исто као што деца и њихови потомци наслеђују своје родитеље и њихове сроднике.

Усвојеник из потпуног усвојења и његови потомци не наслеђују усвојеникове крвне сроднике, нити ови наслеђују усвојеника и његове потомке.

Усвојеник из непотпуног усвојења

Члан 35.

Усвојеник из непотпуног усвојења, његови потомци и његови усвојеници из потпуног усвојења и њихови потомци наслеђују само усвојиоца исто као што деца и њихови потомци наслеђују своје родитеље ако та права при усвојењу нису ограничена или искључена.

Непотпуно усвојење не смета наслеђивању између усвојеника и његових крвних сродника.

Члан 36.

Усвојеник из непотпуног усвојења и његови потомци не наслеђују усвојиоца ако је усвојилац био поднео захтев за престанак усвојења а после његове смрти се утврди да је захтев био основан.

4. Усвојилац

Усвојилац из потпуног усвојења

Члан 37.

Усвојилац из потпуног усвојења и његови сродници наслеђују усвојеника и његове потомке исто као што родитељи и њихови сродници наслеђују своју децу и њихове потомке.

Усвојилац из непотпуног усвојења

Члан 38.

Усвојилац из непотпуног усвојења и његови сродници не наслеђују усвојеника.

Изузетно, ако усвојилац нема нужних средстава за живот а усвојеник нема наследника из првог наследног реда, усвојилац може у року од једне године од смрти усвојеникове захтевати доживотно уживање на делу заоставштине ако при усвојењу нису била искључена усвојеникова наследна права.

При одлучивању суд цени дужину трајања усвојења, обим усвојеникових наследних права, вредност заоставштине и имовно стање наследника позваних на наслеђе.

Ако усвојилац умре пре остварења права на наслеђивање, то право не прелази на његове наследнике.

III. НУЖНИ НАСЛЕДНИЦИ

1. Положај нужних наследника и природа нужног дела

Ко су нужни наследници

Члан 39.

Нужни наследници су оставиочеви: потомци, усвојеници и њихови потомци, брачни друг, родитељи, усвојилац, браћа и сестре, дедови и бабе и остали преци.

Усвојилац из непотпуног усвојења, оставиочева браћа и сестре, његови дедови и бабе и његови остали преци нужни су наследници само ако су трајно неспособни за привређивање а немају нужних средстава за живот.

Нужни наследник може бити само онај ко је по законском реду наслеђивања позван на наслеђе.

Нужни део

Члан 40.

Нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати и који се назива нужним делом.

Нужни део потомака, усвојеника и његових потомака и оставиочевог брачног друга је половина, а нужни део осталих нужних наследника је трећина дела који би сваком од њих припао по законском реду наслеђивања.

Ако нужни наследник не може или неће да наследи, његов нужни део не прираста осталим нужним наследницима.

Намирење нужних наследника и одговорност за оставиочеве дугове

Члан 41.

Нужни наследник се намирају после оставиочевих поверилаца а пре испорукопримаца (легатара).

Нужни наследник не одговара за оставиочеве дугове, до висине вредности нужног дела.

Повреда нужног дела

Члан 42.

Нужни део је повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела.

Природа права на нужни део

Члан 43.

Нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право).

На захтев нужног наследника, суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права који чине заоставштину (стварно право).

Одредбе претходних ставова важе само ако оставилац у завештању не одреди природу нужног дела.

Ко су дужници нужног наследника

Члан 44.

Нужном наследнику новчану противвредност солидарно дугују сви завештајни (тестаментални) наследници и испорукопримци, сразмерно делу заоставштине који су добили ако из завештања на следи што друго.

Кад је то недовољно, нужни наследник може захтевати допумену новчане противвредности, сходно правилима за враћање поклона.

Погодовани испорукопримац

Члан 45.

Кад је завешталац одредио више испорукопримаца и наредио да се неки од њих намири пре осталих, он постаје дужник нужног наследника само ако остали не могу намирити нужни део.

Сразмерно смањење испорука наложених завештајном наследнику или испорукопримцу

Члан 46.

Завештајни наследник који је нужном наследнику исплатно нужни део може захтевати сразмерно смањење испоруке која га терети ако из завештања не следи што друго.

Исто важи и за испорукопримца коме је завешталац наложио да из своје испоруке нешто испуни.

Нужни део с теретом и право избора

Члан 47.

Ако оставилац нечим оптерети нужни део (испоруком, налогом, условом или роком), сматраће се да је наследников нужни део без терета.

Кад оставилац нужном наследнику завешта више од нужног дела и нечим га оптерети, нужни наследник може изабрати увећани део, уз испуњење терета, или само нужни део, без терета.

2. Израчунавање нужног дела

Утврђивање вредности заоставштине на основу које се израчунава нужни део

Члан 48.

Најпре се пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним (тестаменталним) располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника, изузев очигледно ненаплативим.

Од тако утврђене вредности одбија се затим износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране.

Тако добијеном остатку додаје се вредност свих поклона које је оставилац на који начин учинио неком од законских нас-

ледника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу и хоће да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунају у наследни део.

Коначно, свему томе додаје се и вредност поклона које је оставилац у последњој години свог живота учинио онима који нису законски наследници.

Члан 49.

У вредност заоставштине на основу које се израчунава нужни део не улазе добра која је законски наследник стекао пуноважним уговором о уступању и расподели имовине за живота, оно што је оставилац утрошио на издржавање и школовање законског наследника, поклони учињени у добротворне и друге општекорисне сврхе ни мањи уобичајени поклони.

Шта се сматра поклоном

Члан 50.

Поклоном се сматра свако одрицање од права, па и одрицање од наслеђа у корист одређеног наследника, отпуштање дуга, оно што је оставилац за живота дао наследнику на име наследног дела или због оснивања или проширења домаћинства или обављања занимања, као и свако друго бесплатно располагање.

Одређивање вредности поклона

Члан 51.

При процењивању поклона цени се вредност поклона ствари у тренутку утврђивања вредности заоставштине, али према њеном стању у време кад је поклоњена.

Ако се поклон састоји у осигурању

Члан 52.

Кад се поклон састоји у осигурању у корист поклонопримца, као вредност поклона узима се збир уплаћених премија ако је тај збир мањи од осигуране суме.

Ако је збир уплаћених премија већи од осигуране суме, као вредност поклона узима се осигурана сума.

3. Правила ако је нужни део стварно право

Смањење завештајних располагања и враћање поклона

Члан 53.

Кад је нужни део повређен, смањују се завештајна располагања, а враћају се и поклони ако је то потребно да се нужни део намири.

Сразмерно смањење завештајних располагања

Погодована испорука

Члан 54.

Завештајна располагања смањују се у истој сразмери, без обзира на њихову природу и обим ако из завештања не следи што друго.

Ако је завешталац оставио више испорука и наредио да се нека од њих испуни пре осталих, та се испорука смањује само ако вредност осталих не досеже да се намири нужни део.

Смањење испорука наложених завештајном наследнику или испорукопримцу

Члан 55.

Завештајни наследник чији је наследни део смањен због допуне нужног дела може захтевати сразмерно смањење испоруке која га терети ако из завештања не следи што друго.

Исто важи и за испорукопримца коме је завешталац наложио да из своје испоруке нешто испуни.

Редослед враћања поклона

Члан 56.

Поклони се враћају обрнуто реду којим су чињени. Поклони учињени истовремено враћају се сразмерно.

Положај поклонопримца који враћа поклон

Члан 57.

Поклонопримац се сматра савесним држаоцем све докле не сазна за захтев за враћање поклона.

4. Застарелост права

Ако је нужни део облигационо право

Члан 58.

Ако је нужни део повређен завештањем, исплата новчане противвредности може се захтевати у року од три године од дана проглашења завештања.

Ако је нужни део повређен и поклонима, допуна новчане противвредности може се захтевати у року од три године од смрти оставиоце.

Ако је нужни део стварно право

Члан 59.

Смањење завештајних располагања може се захтевати у року од три године од дана проглашења завештања.

Враћање поклона може се захтевати у року од три године од смрти оставиоце.

5. Ко може захтевати нужни део и наследивост права

Члан 60.

Исплату новчане противвредности, односно смањење завештајних располагања и враћање поклона могу захтевати нужни наследници.

Ако оставиоц потамак или усвојеник који није захтевао нужни део умре пре истека рока за постављање захтева, то право припада његовим наследницима, у року од шест месеци од његове смрти.

6. Разбаштињење нужних наследника

а) Искључење нужних наследника

Узроци искључења

Члан 61.

Завешталац може искључити из наслеђа нужног наследника који се повредом неке законске или моралне обавезе теже огрешио о њега (ако се увредљиво или грубо односно према завештаоцу, ако је умишљајно учинио кривично дело према завештаоцу, његовом детету, усвојенику, брачном другу или родитељу, ако се одао нераду и непоштену животу).

Искључење може бити потпуно или делимично.

Услов пуноважности искључења

Члан 62.

Искључење мора бити учињено у облику потребном за завештање.

Искључење мора бити изражено на несумњив начин, а пожељно је навести и узрок искључења.

Узрок искључења мора постојати у време оставиоцеве смрти. Доказивање основаности искључења терети оног ко се на искључење позива.

Последице искључења

Члан 63.

Искључени губи наслеђе у мери у којој је искључен. Права осталих који могу наследити одређују се као да је искључени умро пре оставиоца.

б) Лишење нужних наследника

Члан 64.

Ако је потамак који има право на нужни део презадужен или је расипник, завешталац га може у целини или делимично лишити нужног дела у корист потомака лишеног.

Лишење мора бити учињено у облику потребном за завештање.

Члан 65.

Лишење је пуноважно само ако у тренутку смрти оставиоце не лишени има малолетно дете или малолетног унука од раније умрлог детета.

Исто важи и ако лишени има пунолетно дете или пунолетног унука од раније умрлог детета, који су неспособни за привређивање.

IV. УРАЧУНАВАЊЕ ПОКЛОНА И ИСПОРУКА У НАСЛЕДНИ ДЕО

Урачунавање поклона

Члан 66.

Законском наследнику урачунава се у његов наследни део поклон који је ма на који начин добио од оставиоца.

Плодови и друге користи које је наследник од поклоњене ствари или права имао до смрти оставиоце не урачунавају му се у наследни део.

Када се поклон не урачунава

Члан 67.

Поклон се наследнику не урачунава у наследни део ако је оставилац у време поклона или доцније, или у завештању, изјавио да се поклон неће урачунати, или се из околности може закључити да је то била намера оставиоце.

Тиме се не дира у правила о нужном делу.

Урачунавање испоруке

Члан 68.

Испорука остављена законском наследнику урачунава се у његов наследни део ако из завештања не следи што друго.

Како се урачунавају поклони и испоруке

Члан 69.

Поклони и испоруке урачунавају се тако што најпре остали законски наследници добијају из заоставштине одговарајућу вредност, па се после тога остатак дели међу наследницима.

Ако је заоставштина недовољна да остали наследници добију одговарајућу вредност, наследник коме се врши урачунавање није дужан вратити ишта од примљеног.

Тиме се не дира у правила о нужном делу.

Право наследника који се одрекао наслеђа

Члан 70.

Наследник који се одрекао наслеђа задржава поклон само у границама у којима не дира у нужни део осталих наследника.

Наследник који се одрекао наслеђа може захтевати испоруку само у границама у којима не дира у нужни део осталих наследника.

Поклони учињени лицу уместо кога наследник долази на наслеђе

Члан 71.

Поклони учињени лицу уместо кога наследник долази на наслеђе због смрти, одрицања од наслеђа, недостојности, искључења из наслеђа или лишења нужног дела урачунавају се наследнику у наследни део.

Одређивање вредности поклона при урачунавању

Члан 72.

При урачунавању поклона цени се вредност поклоњене ствари у тренутку урачунавања, али према њеном стању у време кад је поклоњена.

Ако се поклон састоји у осигурању

Члан 73.

Кад се поклон састоји у осигурању у корист поклонопримца, као вредност поклона узима се збир уплаћених премија ако је тај збир мањи од осигуране суме.

Ако је збир уплаћених премија већи од осигуране суме, као вредност поклона узима се осигурана сума.

Урачунавање наследничког дуга

Члан 74.

Наследнику се у његов део урачунава оно што је дуговао оставиоцу.

Уобичајени мањи поклони

Члан 75.

Уобичајени мањи поклони никада се не урачунавају у наследни део.

Трошкови издржавања наследника

Члан 76.

Оно што је утрошено на издржавање и обавезно школовање наследника не урачунава се у његов наследни део.

Суд одлучује о томе да ли ће се издаци које је оставилац учинио за даље школовање наследника урачунати у његов наследни део и колико, ценећи нарочито вредност заоставштине и трошкове школовања и оспособљавања за самосталан живот осталих наследника.

Ко може захтевати урачунавање

Члан 77.

Захтевати да се у наследни део једног наследника урачунавају поклони и испоруке могу само његови санаследници.

Глава трећа НАСЛЕЂИВАЊЕ НА ОСНОВУ ЗАВЕШТАЊА (ТЕСТАМЕНТА, ПОСЛЕДЊЕ ВОЉЕ)

I. ЗАВЕШТАЊЕ

Појам завештања

Члан 78.

Завештање је једнострана, лична и увек опозива изјава воље за то способног лица којом оно распоређује своју имовину за случај смрти, у законом одређеном облику.

Завештајна (тестаментална) способност

Члан 79.

Завештање може сачинити лице које је навршило петнаест година живота и способно је за расуђивање.

Губитак способности за расуђивање после сачињеног завештања

Члан 80.

Губитак способности за расуђивање после сачињеног завештања не утиче на његову пуноважност.

Изузетно, кад се битно измене прилике које су у време завештања биле завештаочева одлучујућа побуда, суд може, на захтев заинтересованог лица, ставити ван снаге поједине одредбе завештања или цело завештање ако завешталац то није могао учинити због губитка способности за расуђивање.

Захтев се може поставити у року од три године од дана проглашења завештања.

Воља за сачињавање завештања

Члан 81.

Завештаочева воља за сачињавање завештања мора бити озбиљна, стварна и слободна.

Намера за сачињавање завештања

Члан 82.

Завештаочева намера за сачињавање завештања мора бити одређена и безусловна.

Облик завештања

Члан 83.

Завештање мора бити сачињено у облику и под условима одређеним законом.

II. ОБЛИЦИ ЗАВЕШТАЊА

1. Врсте облика

а) Својеручно завештање

Члан 84.

Завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће га својом руком написати и потписати. За пуноважност својеручног завештања није нужно да се у њему назначи датум када је сачињено, али је то пожељно.

б) Писмено завештање пред сведоцима

Члан 85.

Завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће пред два сведока изјавити да је већ сачињено писмено завештање, да је то његова последња воља и потом се на писмену својеручно потписати.

Сведоци се истовремено потписују на самом завештању, а пожељно је да се назначи њихово својство сведока.

в) Судско завештање

Сачињавање судског завештања

Члан 86.

Судско завештање сачињава се по правилима која важе за састављање исправа ако овим законом није другачије одређено.

Судско завештање ако је завешталац у стању да га прочита

Члан 87.

Завештање може по казивању завештаоца сачинити судија, пошто претходно утврди завештаоцев идентитет.

Пошто завешталац таково завештање прочита и потпише, судија на самом завештању потврђује да га је завешталац у његовом присуству прочитао и потписао.

Судско завештање ако завешталац није у стању да га прочита

Члан 88.

Кад завешталац није у стању да прочита завештање које му је сачинио судија, овај га завештаоцу чита у присуству два сведока, па онда завешталац у присуству истих сведока изјављује да је то његово завештање и потом завештање потписује или ставља на њега свој рукознак.

Сведоци се истовремено потписују на самом завештању. Судија је дужан на самом завештању потврдити да су све ове радње учињене.

Ако је завештање сачињено у другом суду

Члан 89.

Кад је завештање сачињено у суду на чијем подручју завешталац нема пребивалиште, суд је дужан о томе одмах извести суд на чијем подручју завешталац има пребивалиште.

Предавање завештања суду

Члан 90.

Завешталац може својеручно завештање, писмено завештање пред сведоцима и судско завештање поверити на чување надлежном суду у отвореном или затвореном омоту.

Суд ће о пријему завештања сачинити записник и завештање ставити у засебан омот који ће се запечатити и чувати у суду.

1) Конзуларно завештање

Члан 91.

Завештаоцу може у иностранству завештање сачинити конзуларни представник или дипломатски представник Савезне Републике Југославије који обавља конзуларне послове, по правилима која важе за састављање судског завештања.

д) Међународно завештање

Пуноважност међународног завештања

Члан 92.

Међународно завештање је пуноважно без обзира на место где је сачињено и на то где се налазе добра завештаочева, без обзира на држављанство завештаоца, на његово пребивалиште или боравиште, ако је сачињено у облику међународног завештања, у складу са одредбама члана 93. до члана 101. овог закона.

Нештавост међународног завештања не утиче на његову пуноважност као завештања друге врсте.

Члан 93.

Одредбе овог закона о међународном завештању не примењују се на облике завештања које су у истом писмену сачинили два или више лица.

Облик међународног завештања

Члан 94.

Међународно завештање мора бити сачињено у писменом облику, али га завешталац не мора својеручно написати.

Међународно завештање може бити сачињено на било ком језику, руком или на неки други начин.

Надлежност за сачињавање међународног завештања

Члан 95.

Овлашћена лица за поступање при сачињавању међународног завештања су лица одређена према одредбама чл. 87, 88, 91, 108. и 109. овог закона.

Изјава завештаоца

Члан 96.

У присуству два сведока и лица овлашћеног за састављање међународног завештања, завешталац изјављује да је сачињено писмено његово завештање и да је упознат с његовом садржином.

Завешталац није дужан да са садржином међународног завештања упозна сведоке, нити овлашћено лице.

Потписивање међународног завештања

Члан 97.

У присуству сведока и овлашћеног лица завешталац потписује завештање или, ако га је претходно потписао, признаје и потврђује потпис за свој.

Ако завешталац није у стању да се потпише, саопштава радлог овлашћеном лицу, које то забележава на завештању. Завешталац може затражити да га други, у његово име, потпише на завештању а овлашћено лице ће то забележити на завештању.

Сведоци и овлашћено лице у присуству завештаоца стављају истовремено своје потписе на завештање.

Члан 98.

Потписи се морају ставити на крају завештања.

Кад се завештање састоји од више листова, завешталац мора да потпише сваки лист или, ако он није у стању да се потпише, завештање може потписати други у његово име, или овлашћено лице.

Сваки лист завештања мора бити обележен бројем.

Датум сачињавања међународног завештања

Члан 99.

Датум сачињавања међународног завештања је датум под којим га је потписало овлашћено лице.

Овлашћено лице тај датум ставља на крају завештања.

Тумач при сачињавању међународног завештања

Члан 100.

Кад је за сачињавање међународног завештања потребан тумач, одређује га овлашћено лице.

Тумач мора испунити услове предвиђене за сведоке међународног завештања.

Изјава о чувању међународног завештања

Члан 101.

Ако не постоји обавезан пропис о чувању завештања, овлашћено лице пита завештаоца да ли жели дати изјаву о чувању завештања.

Место где завешталац има намеру да чува завештање забележава се у потврди коју издаје овлашћено лице.

Потврда о међународном завештању

Члан 102.

Овлашћено лице приложиће међународном завештању потврду, на образцу прописаном одговарајућом међународном конвенцијом.

Члан 103.

Потврда се саставља у два примерка, од којих један чува овлашћено лице, а други предаје завештаоцу.

Члан 104.

Потврда овлашћеног лица узима се као довољан доказ формалне пуноважности писмена као међународног завештања, све докле се не докаже супротно.

Члан 105.

Непостојање или неправилност потврде не утиче на формалну пуноважност међународног завештања сачињеног у складу са одредбама овог закона.

Опозив међународног завештања

Члан 106.

Међународно завештање се може опозвати исто као и остали облици завештања, према овом закону.

Тумачење и примена одредаба о међународном завештању

Члан 107.

При тумачењу и примени одредаба овог закона о међународном завештању водиће се рачуна о његовом међународном обележју и потреби његовог једнообразног тумачења.

б) Бродско завештање

Члан 108.

Завештаоцу може на југословенском броду завештање сачинити заповедник брода, по правилима која важе за састављање судског завештања.

Тако сачињено завештање престаје да важи по истеку тридесет дана од дана повратка завештаоца у Савезну Републику Југославију.

е) Војно завештање

Члан 109.

За време мобилизације или рата, завештање оном ко је на војној дужности може сачинити командир чете и други старешина

његовог или вишег ранга, или неко други у присуству неког од тих старешина, као и сваки старешина одвојеног одреда, а по правилима која важе за сачињавање судског завештања.

Тако сачињено завештање престаје да важи по истеку шездесет дана од дана завршетка рата, а ако је завешталац раније или доцније демобилисан – по истеку тридесет дана од дана демобилисања.

ж) Усмено завештање

Члан 110.

Завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање.

Усмено завештање престаје да важи по истеку тридесет дана од дана престанка прилика у којима је сачињено.

Дужност сведока усменог завештања

Члан 111.

Сведоци пред којима је завешталац усмено изрекао своју последњу вољу дужни су да без одлагања написмено саставе завештаоачеву изјаву и да је што пре предају суду, или да је усмено понове пред судом износећи при том када је, где и у којим приликама завешталац изрекао своју последњу вољу.

Извршење те дужности није услов пуноважности усменог завештања.

2. Правила о завештајним сведоцима

Ко може бити сведок

Члан 112.

Завештајни сведоци морају бити писмени, пунолетни и пословно потпуно способни, изузев код усменог завештања, када сведоци не морају бити писмени.

Сведоци међународног и писменог завештања пред сведоцима морају знати и језик на ком завешталац изјављује да је завештање његово, а сведоци усменог и судског завештања морају знати и језик на ком је завештање сачињено.

Ко не може бити сведок

Члан 113.

Не могу бити завештајни сведоци нити могу сачинити завештање по завештаоачевом казивању у својству судије, односно овлашћеног лица ако се завештање сачињава по правилима судског завештања: потомци завештаоачеви, његови усвојеници и њихови потомци, његови преци и усвојиноци, његови сродници у побочној линији до четвртог степена родства закључно, брачни другови свих тих лица и брачни друг завештаоачев.

То не важи за усмено завештање.

III. САДРЖИНА ЗАВЕШТАЊА

1. Постављање наследника

Члан 114.

Завештањем се може поставити један или више наследника. Наследник на основу завештања је онај коме је завешталац оставио целокупну имовину или део те имовине одређен према њеној целини.

Наследником се сматра и онај коме је завештањем остављена једна или више одређених ствари или права ако је завешталац хтео да тај буде наследник.

Одређеност наследника и других корисника

Члан 115.

Наследници, испорукопримци и други којима су остављене какве користи морају бити одређени или одредиви.

Одредиви су ако завештање садржи податке на основу којих се може утврдити ко су они.

Замена наследника

Члан 116.

Завештањем може бити одређен онај коме ће припасти наследство ако постављени наследник не може или неће да наследи.

Исто важи и за испоруку.

2. Остављање испоруке

Члан 117.

Завештањем може бити остављена једна или више испорука.

3. Располагање у дозвољене сврхе и оснивање задужбине

Члан 118.

Завешталац може наредити да се каква ствар или право, део имовине или цела имовина употребе у дозвољене сврхе.

Завешталац може наредити оснивање задужбине и одредити средства за постизање њеног циља.

4. Услови и рокови

Члан 119.

Завешталац може у појединим одредбама завештања поставити услове и рокове.

а) Услови

Кад се услов сматра непостојећим

Члан 120.

Услови противни принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима сматрају се непостојећим.

Непостојећим се сматрају и немогући, неразумљиви и противречни услови.

Непостојећим се сматра и услов остварен пре оставиоачеве смрти ако из завештања не следи да услов треба поновити.

Кад се услов сматра оствареним или неоствареним

Члан 121.

Сматра се да је услов остварен ако његово остварење, противно начелу савесности и поштења, спречи онај на чији је терет одређен.

Сматра се да услов није остварен ако његово остварење, противно начелу савесности и поштења, проузрокује онај у чију је корист одређен.

Ако на место условно постављеног наследника долази неко други

Члан 122.

Кад на место условно постављеног наследника долази ко други, сматра се да га услов не терети ако из завештања не следи што друго.

Посебна правила о одложном услову

Члан 123.

Остварење одложног услова нема повратно дејство ако из завештања не следи што друго.

Негативан одложни услов сматра се позитивним раскидним условом.

б) Рокови

Члан 124.

Рок који никада не може наступити или је непримерено дуг сматра се непостојећим.

Кад је очигледно да се завешталац преварио само у прерачунавању времена, дужину рока одредиће суд, према завештаоачевој правој намери.

Истек одложног рока нема повратно дејство ако из завештања не следи што друго.

в) Ако је наследник постављен под одложним условом или роком

Члан 125.

Ако је наследник постављен под одложним условом или роком, заоставштина припада на уживање оставиоачевим законским наследницима ако из завештања не следи што друго.

Оставиоачеви законски наследници тада за оставиоачеве дугове, испоруке и налоге одговарају само стварима и правима из заоставштине.

Ако се одложни услов оствари или рок истекне

Члан 126.

Кад се одложни услов оствари или рок истекне, постављени наследник заоставштину наслеђује у својину.

Ако се одложни услов не оствари

Члан 127.

Ако се одложни услов не оствари, заоставштину у својину наслеђују оставиоачеви законски наследници ако из завештања не следи што друго.

Исто важи и кад постављени наследник не доживи остварење одложног услова или истек рока.

г) Ако је наследник постављен под раскидним условом или роком

Члан 128.

Кад је наследник постављен под раскидним условом или роком, он има положај уживаоца заоставштине.

Наследник тада за оставиоачеве дугове, испоруке и налоге одговара само стварима и правима из заоставштине.

Ако се раскидни услов оствари или рок истекне

Члан 129.

Кад се раскидни услов оствари или рок истекне, заоставштину у својину наслеђују оставиоачеви законски наследници ако из завештања не следи што друго.

Ако постављени наследник не доживи истек раскидног рока, заоставштину у својину наслеђују оставиоачеви законски наследници ако из завештања не следи што друго.

Члан 130.

Онај ко долази на место наследника постављеног под раскидним условом или роком не мора доживети остварење услова, односно истек рока.

Тада његов наследни део наслеђују његови наследници.

Ако се раскидни услов не оствари

Члан 131.

Ако се раскидни услов не оствари, постављени наследник наслеђује заоставштину у својину.

Ако постављени наследник не доживи остварење раскидног услова, заоставштину у својину наслеђују његови наследници.

5. Налози

Члан 132.

Завешталац може наложити наследнику или испорукопримцу да нешто учини или се уздржи од нечега што би иначе био овлашћен да учини, али тако да између обавезног лица и корисника налога не настане облигациони однос.

Налози противни принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима сматрају се непостојећим.

Непостојећим се сматрају и немогући, неразумљиви и противречни налози.

Члан 133.

Кад завешталац пропусти да одреди рок за испуњење налога, извршилац завештања или лице које за то има правни интерес може захтевати да суд одреди примерени рок испуњења.

Ако обавезно лице не може или неће да наследи, налог терети оног ко уместо њега долази на наслеђе ако из завештања не следи што друго.

Неиспуњење налога

Члан 134.

Неиспуњење налога кривицом обавезног лица има дејство остварења раскидног услова.

Право на тужбу за утврђење престанка права због неиспуњења налога има извршилац завештања и лице које за то има правни интерес.

6. Тумачење завештања

Члан 135.

Одредбе завештања треба тумачити према правој намери завештаоачевој.

Кад се права намера завештаоачева не може утврдити, завештање се тумачи у смислу који је повољнији за законске наследнике или оне којима је завештањем наложена каква обавеза.

а) Припадање наследства

Ако је постављен само један наследник

Члан 136.

Кад завешталац постави једног наследника а не одреди његов наследни део, он наслеђује целокупну заоставштину.

Кад завешталац постави једног наследника и одреди његов наследни део (половина, трећина и слично), остатак наслеђују законски наследници.

Ако је постављено више наследника а нису одређени делови

Члан 137.

Кад завешталац постави више наследника а не одреди њихове наследне делове, они наслеђују на једнаке делове.

Ако је постављено више наследника са одређеним деловима

Члан 138.

Кад завешталац постави више наследника и одреди им наследне делове који не испуњавају целокупну заоставштину, остатак наслеђују законски наследници.

Ако су једни наследници постављени с деловима, а други без делова

Члан 139.

Кад завешталац постави наследнике тако да једнима одреди наследне делове, а другима не одреди, они чији део није одређен остатак заоставштине наслеђују на једнаке делове.

У случају кад ништа не преостане наследницима чији део није одређен, делови наследника са одређеним делом сразмерно се смањују све докле наследници с неодређеним делом не добију део који је једнак делу наследника чији је одређени део најмањи.

Кад су делови наследника са одређеним деловима једнаки, а ништа не преостане наследницима чији делови нису одређени, делови наследника са одређеним деловима сразмерно се смањују све докле сви постављени наследници не добију једнаке делове.

б) Прираштај

Члан 140.

Кад завешталац постави више наследника, а не одреди њихове наследне делове, део наследника који не може или неће да наследи једнако прираста осталим постављеним наследницима.

Кад завешталац постави наследнике тако да једнима одреди наследне делове, а другима не одреди, део наследника који не може или неће да наследи једнако прираста само наследницима чији делови нису одређени.

Кад завешталац постави наследнике и свима одреди наследне делове, део наследника који не може или неће да наследи припада законским наследницима.

IV. ИСПОРУКА

1. Општа правила

Садржина испоруке

Члан 141.

Завешталац може једну или више ствари или права оставити неком одређеном или одредивом лицу, или наложити наследнику да из онога што му је остављено да неку ствар или право неком лицу, или му исплати суму новца, или га ослободи каквог дуга, или га издржава или, уопште у његову корист нешто учини или се уздржи од каквог чињења, или да нешто трпи.

Таквим се завештањем по правилу не поставља наследник, већ се оно назива испоруком, лице коме је намењено испорукопримцем, а онај кога испорука терети назива се дужником испоруке.

Подиспорука

Члан 142.

Испорука може бити наложена и испорукопримцу и тада се назива подиспоруком, а лице коме је остављена – подиспорукопримцем.

Намирење поверилаца пре испорукопримаца

Члан 143.

Завештаочеве повериоце се намирују пре испорукопримаца.

Смањење испорука и налога

Члан 144.

Наследник није дужан испунити испоруку или налог ако се тиме дира у његов нужни део.

Исто важи и за испорукопримца ако вредност подиспоруке или налога које треба да испуни премаша вредност њему остављене испоруке.

У тим случајевима све испоруке и налози смањују се у истој сразмери ако из завештања не следи што друго.

Ко су дужници испоруке

Члан 145.

Испорукопримац може испоруку захтевати од оног коме је њено испуњење наложено.

Кад је испуњење наложено неколицини, свако одговара сразмерно делу заоставштине који добија ако из завештања не следи што друго.

Кад завешталац пропусти да одреди ко је дужник испоруке, испуњење терети све законске и завештајне наследнике, сразмерно њиховим наследним деловима.

Право испорукопримца ако дужник испоруке не наследи

Члан 146.

Испорукопримац може испоруку захтевати и ако дужник испоруке не може или неће да наследи.

Тада испорука терети оног ко уместо дужника испоруке долази на наслеђе ако из завештања не следи што друго.

Одговорност испорукопримца за дугове завештаоца

Члан 147.

Испорукопримац не одговара за дугове завештаоца.

Завешталац може наредити да испорукопримац одговара за све или неке његове дугове, у границама вредности испоруке.

Када испорука пада

Члан 148.

Испорука пада ако испорукопримац умре пре завештаоца, или се одрекне испоруке, или је недостојан.

Тада предмет испоруке остаје оног ко је био дужан да је испуни ако из завештања не следи што друго.

Члан 149.

Испорука пада и ако завешталац отуђи или потроши индивидуално одређени предмет испоруке или тај предмет иначе престане да постоји за живота завештаоца.

Испорука пада и ако после смрти завештаоца њено испуњење постане немогуће због догађаја за које дужник испоруке не одговара.

2. Посебне врсте испоруке

Испорука остављена завештаоцем повериоцу

Члан 150.

Кад завешталац испоруку остави свом повериоцу, он има право да поред испоруке тражи и испуњење потраживања ако из завештања не следи што друго.

Кад завешталац свом повериоцу остави ствар коју му је дуговао, он ствар може захтевати као испорукопримац или као оставиоцев поверилац.

Испорука остављена завештаоцем дужнику

Члан 151.

Испорука остављена завештаоцем дужнику има дејство отпуштања дуга ако из завештања не следи што друго.

Испорука завештаоцевог потраживања

Члан 152.

Кад је предмет испоруке завештаоцево потраживање, дужник испоруке је обавезан да га уступи испорукопримцу.

Испорука ствари одређених по роду

Члан 153.

Кад су предмет испоруке ствари одређене по роду, а није одређена њихова количина, тада све те ствари које се затекну у заоставштини припадају испорукопримцу ако из завештања не следи што друго.

Кад су предмет испоруке ствари одређене по роду, а нема их у заоставштини, дужник испоруке је обавезан да их прибави и преда испорукопримцу.

Испорука пада ако су предмет испоруке ствари одређене по роду, а нема их у заоставштини, нити је њихова количина одређена или одређива.

3. Застарелост испоруке

Члан 154.

Право да се захтева испорука застарели за једну годину од дана када је испорукопримац сазнао за то право и био оплашћен да тражи испоруку.

V. НЕВАЖНОСТ ЗАВЕШТАЊА

1. Ништавост завештања

Ништавост завештања због повреде принудних прописа, јавног поретка или добрих обичаја

Члан 155.

Завештање је ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима.

Ништавост завештања због завештајне неспособности**Члан 156.**

Ништаво је завештање лица које није навршило петиест година живота и лица које је због неспособности за расуђивање потпуно лишено пословне способности.

Ништавост фалсификованог завештања**Члан 157.**

Фалсификовано завештање је ништаво.

Делимична ништавост завештања**Члан 158.**

Ништавост неке одредбе завештања не повлачи ништавост и самог завештања ако оно може опстати без ништаве одредбе или ако та одредба није била одлучујућа побуда због које је завештање сачињено.

Члан 159.

Ништава је одредба завештања којом завешталац одређује наследника свом наследнику или испорукопримцу.

Ништава је одредба завештања којом завешталац свом наследнику или испорукопримцу забрањује да отуђи ствар или право које му је оставио.

Ништава је одредба завештања којом се забрањује или ограничава деоба наследства.

Члан 160.

Ништаве су оне одредбе судског, конзуларног, међународног, бродског и војног завештања којима се нешто оставља судији, односно овлашћеном лицу, као и брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама тих лица.

Ништаве су оне одредбе писменог завештања пред сведоцима, судског, конзуларног, међународног, бродског и војног завештања којима се нешто оставља завештајним сведоцима, као и брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама сведока.

Ништаве су оне одредбе усменог завештања којима се нешто оставља завештајним сведоцима, њиховим брачним друговима, прецима, потомцима и сродницима у побочној линији до четвртог степена сродства закључно, као и брачним друговима свих тих лица.

Истицање ништавости**Члан 161.**

На ништавост суд pazi по службеној дужности и на њу се може позвати свако заинтересовано лице.

Неограничено истицање ништавости**Члан 162.**

Право на истицање ништавости не гаси се.

Тиме се не дира у правила о одржају, стицању од невластника и застарелости потраживања.

Последице ништавости завештања**Члан 163.**

Ништаво завештање сматра се завештањем које никада није ни било сачињено.

2. Рушљивост завештања**Када је завештање рушљиво****Члан 164.**

Завештање је рушљиво ако га је сачинио онај ко није имао завештајну способност, ако је у време завештања било мана завештаоачеве воље и ако при сачињавању завештања нису поштовани облик и услови одређени законом.

Право на истицање рушљивости гаси се истеком законом одређеног рока.

Ко може захтевати поништај завештања због рушљивости**Члан 165.**

Поништај завештања због рушљивости може захтевати само лице које за то има правни интерес.

Рушљивост завештања због завештајне неспособности**Члан 166.**

Рушљиво је завештање лица које је у тренутку његовог сачињавања било неспособно за расуђивање.

Рушљивост завештања због мана завештаоачеве воље**Члан 167.**

Рушљиво је завештање сачињено под утицајем принуде, претње и преваре или у заблуди о чињеницама које су завештаоца побудиле да сачини завештање.

Рушљивост одредаба завештања које су сачињене под утицајем принуде, претње и преваре или су сачињене у заблуди не повлачи рушљивост преосталог дела завештања ако оно може опстати без рушљиве одредбе или ако та одредба није била одлучујућа побуда због које је завештање сачињено.

Рушљивост завештања због повреде облика завештања**Члан 168.**

Рушљиво је завештање које није сачињено у облику и под условима одређеним законом.

Рок за поништај завештања због завештајне неспособности и мана воље**Члан 169.**

Поништај завештања рушљивог због завештајне неспособности и мана завештаоачеве воље може се захтевати у року од једне године од дана сазнања за постојање узрока рушљивости, а најкасније у року од десет година од дана проглашења завештања.

Рок од једне године не може почети да тече пре проглашења завештања.

Поништај завештања према несавесном лицу може се захтевати у року од двадесет година од дана проглашења завештања.

Рок за поништај завештања због повреде облика**Члан 170.**

Поништај завештања рушљивог због повреде облика и непоштовања услова одређених законом може се захтевати у року од једне године од дана сазнања за завештање, а најкасније у року од десет година од дана проглашења завештања.

Рок од једне године не може почети да тече пре проглашења завештања.

VI. ДОКАЗИВАЊЕ УНИШТЕНОГ, ИЗГУБЉЕНОГ ИЛИ СКРИВЕНОГ ЗАВЕШТАЊА**Члан 171.**

Завештање које је уништено, изгубљено или скривено после смрти завештаоачеве, или пре његове смрти али без његовог знања и воље, производи дејство пуноважног завештања ако заинтересовано лице докаже да је завештање постојало, да је уништено, изгубљено или скривено, да је било сачињено у облику прописаном законом и ако докаже садржину завештања.

VII. ИЗВРШИОЦИ ЗАВЕШТАЊА**Одређивање извршиоца завештања****Члан 172.**

У завештању може бити одређен један или више извршилаца завештања.

Извршилац завештања може бити свако ко је пословно потпуно способан.

Извршилац завештања не мора се примити те дужности.

Кад завештањем није одређен извршилац или је одређен а не прими се дужности, извршиоца може поставити суд, ако нађе да је то неопходно, а нарочито ако је завешталац одредио налоге, услове или рокове.

Дужности извршиоца завештања**Члан 173.**

Кад завешталац није што друго одредио, дужност је извршиоца завештања нарочито да се стара о чувању заоставштине, да њоме управља, да се стара о исплати дугова и испорука и уопште да се стара да завештање буде извршено онако како је завешталац хтео.

Ако има више извршилаца, они заједно врше поверене им дужности ако из завештања не следи што друго.

Полагање рачуна и награда извршиоцу**Члан 174.**

Извршилац завештања дужан је положити суду рачун о свом раду.

Извршилац завештања има право на накнаду трошкова и награду за свој труд које му се исплаћују на терет заоставштине, према одлуци суда.

Опозив извршиоца завештања**Члан 175.**

Суд може, на предлог или по службеној дужности, опозвати извршиоца завештања ако његов рад није у складу с вољом завештаоцем или са законом.

VIII. ОПОЗИВ ЗАВЕШТАЊА**Појам опозива****Члан 176.**

Завешталац увек може у целини или делимично опозвати завештање.

Завештање се опозива изјавом датом у било ком облику у коме се може и сачинити.

Завешталац може писмено завештање опозвати и уништењем писмена.

Однос ранијег и доцнијег завештања**Члан 177.**

Кад се доцнијим завештањем изричито не опозове раније, одредбе ранијег завештања остају на снази ако нису супротне одредбама доцнијег.

Ако завешталац уништи доцније завештање, на снази је раније завештање ако из околности не произлази што друго.

Располагање индивидуално одређеном ствари или правом**Члан 178.**

Завештаоцево располагање индивидуално одређеном завештањем ствари или правом има дејство опозива завештања те ствари или права.

Глава четврта**УГОВОРИ У НАСЛЕДНОМ ПРАВУ****I. УГОВОР О НАСЛЕЂИВАЊУ И УГОВОР О БУДУЋЕМ НАСЛЕДСТВУ ИЛИ ИСПОРУЦИ****Ништавост уговора о наслеђивању****Члан 179.**

Ништав је уговор којим неко своју имовину или њен део оставља у наслеђе свом саговорачу или неком трећем.

Ништавост уговора о будућем наследству или испоруци**Члан 180.**

Ништав је уговор којим неко отуђује наследство коме се на- да, као и сваки уговор о наследству неког трећег ко је жив.

Ништав је уговор о испоруци или другој користи којима се један уговорник нада из наследства које није отворено.

Ништавост уговора о садржини завештања**Члан 181.**

Ништав је уговор којим се завешталац обавезује да унесе или не унесе какву одредбу у завештање или да какву одредбу из свог завештања опозове или не опозове.

II. УГОВОР О УСТУПАЊУ И РАСПОДЕЛИ ИМОВИНЕ ЗА ЖИВОТА**Члан 182.**

Предак може уговором својим потомцима уступити и разделити имовину.

Услови пуноважности уговора**Члан 183.**

Уговор је пуноважан само ако су се са уступањем и расподелом сагласили сви уступичеви потомци који ће по закону бити позвани да га наследе.

Ако неки потомак није дао сагласност за уступање и расподелу имовине, може је дати накнадно.

Уговор је пуноважан и ако потомак који није дао сагласност умре пре уступоца или се одрекне наслеђа или је недостојан а не остави потомство.

Облик**Члан 184.**

Уговор мора бити сачињен у писменом облику и оверен од судије који је дужан да пре овере прочита странкама уговор и

нарочито их упозори да уступљена имовина не улази у уступичеву заоставштину и да се њоме не могу намирити нужни наследници.

У супротном, уговор је ништав.

Судија на самом уговору потврђује да су те радње учињене.

Предмет уговора**Члан 185.**

Уговор може обухватити само уступичеву имовину која постоји у часу уступања и расподеле, у целини или делимично.

Ништава је одредба уговора која предвиђа расподелу добара која ће се затећи у уступичевој заоставштини.

Уступљена имовина не улази у заоставштину**Члан 186.**

Кад предак умре, његову заоставштину чине добра која нису обухваћена уговором о уступању и расподели, као и добра која је накнадно стекао.

Кад се уступљени делови сматрају као поклон**Члан 187.**

Кад се са уступањем и расподелом инје сагласио неки од потомака који је постао наследник, делови имовине који су уступљени осталим наследницима сматрају се као поклон.

Задржавање разних права**Члан 188.**

При уступању и расподели, уступилац може за себе или свог брачног друга, или за обоје, или за ког другог задржати право уживања на свим или неким уступљеним добрима, може уговорити доживотну ренту у стварима или новцу, доживотно издржавање или какву другу накнаду.

Кад су уживање или доживотна рента уговорени за уступоца и његовог брачног друга заједно, па једно од њих умре, уживање или рента припадају у целини другоме до његове смрти ако што друго није уговорено или ако што друго не произлази из околности.

Право уступичевог брачног друга**Члан 189.**

Уступилац може уговором обухватити и свог брачног друга, ако се брачни друг сагласи, и тада он има исти положај као и уступичеви потомци.

Кад брачни друг није обухваћен уступањем и расподелом, његово право на нужни део остаје недирнуто, а делови уступичеве имовине који су подељени његовим потомцима сматрају се као поклон.

У сваком случају, уговор између потомака остаје на снази.

Дугови уступичеви и побијање уступања**Члан 190.**

Потомци између којих је уступилац поделио своју имовину не одговарају за његове дугове ако што друго није уговорено.

Уступичеви повериоци могу уговор побијати под условима за побијање бесплатних располагања.

Обавеза јемства**Члан 191.**

Обавеза јемства која после деобе настаје међу санаследницима, настаје и међу потомцима и после уступања и расподеле.

Опозив**Члан 192.**

Уступилац може захтевати да му потомак врати све што је примио ако је потомак показао грубу неблагодарност према њему.

Исто право има уступилац и ако потомак њему или коме друге не даје издржавање одређено уговором о уступању и расподели, или не намири уступичеве дугове.

У другим случајевима неизвршења терета одређених уговором о уступању и расподели, суд, водећи рачуна о важности терета за уступоца и другим околностима, одлучује да ли уступилац има право на враћање датих добара, или право да тражи принудно извршење терета.

Право потомака после опозива**Члан 193.**

Потомак који је вратио примљено може после смрти уступичеве захтевати нужни део.

При утврђивању његовог нужног дела делови имовине које је оставилац уступио осталим потомцима и брачном другу сматраће се као поклон.

III. УГОВОР О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

Појам уговора

Члан 194.

Уговором о доживотном издржавању обавезује се прималац издржавања да се после његове смрти на даваоца издржавања прене-се својина тачно одређених ствари или каква друга права, а давалац издржавања се обавезује да га, као накнаду за то, издржава и да се брине о њему до краја његовог живота и да га после смрти сахрани.

Прималац издржавања уговором може обухватити само ствари или права постојећа у тренутку закључења уговора.

Ако што друго није уговорено, обавеза издржавања нарочито обухвата обезбеђивање становања, хране, одеће и обуће, одговарајућу негу у болести и старости, трошкове лечења и давања за свакодневне уобичајене потребе.

Облик

Члан 195.

Уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у писменом облику и оверен од судије који је дужан да пре овере прочита странкама уговор и примаоца издржавања нарочито упозори на то да имовина која је предмет уговора не улази у његову заоставштину и да се њоме не могу намирити нужни наследници.

У супротном, уговор је ништав.

Посебан случај ништавости уговора

Члан 196.

Ништав је уговор у коме је давалац издржавања физичко или правно лице које се у оквиру свог занимања, односно делатности и стара о примаоцу издржавања (медицинско особље, болнице, различите агенције и слично), ако претходно за уговор није добијена сагласност надлежног органа старатељства.

Доживотно издржавање више лица

Члан 197.

Кад је доживотно издржавање уговорено за двоје или више лица, свако од њих има засебно право на одређена давања и чињења.

Доживотно издржавање у корист трећег лица

Члан 198.

Кад је доживотно издржавање уговорено у корист трећег лица, давалац издржавања стиче својину на предметима уговора у тренутку смрти његовог сауговорача ако уговором није одређено да својина прелази у тренутку смрти трећег лица.

Обавеза издржавања траје до смрти трећег лица.

Обезбеђивање права из уговора

Члан 199.

Давалац издржавања може своје право из уговора обезбедити уписом у јавној књизи.

Исто право после смрти сауговорача даваоца издржавања има и треће лице у чију је корист издржавање уговорено.

Непреносивост права

Члан 200.

Потраживања примаоца издржавања не могу се пренети на другога.

Раскид уговора због поремећених односа

Члан 201.

Ако се међусобни односи уговорника из било ког узрока толико поремете да постану неподношљиви, свако од њих може захтевати да суд раскине уговор.

Кад суд изрекне раскид, прималац издржавања је дужан дати накнаду за примљена давања и услуге.

Ако је до раскида дошло због кривице једне стране, друга страна има право на правичну накнаду.

Кад је доживотно издржавање уговорено у корист трећег лица, раскид уговора после смрти сауговорача даваоца издржавања може захтевати и лице у чију је корист издржавање уговорено.

Раскид уговора због промене околности

Члан 202.

Ако се после закључења уговора околности толико промене да његово испуњење постане знатно отежано, суд може, на захтев

једне или друге уговорнице, њихове односе изнова уредити или раскинути.

Суд може право примаоца издржавања преиначити у доживотну ренту ако се сагласе уговорнице.

Кад је доживотно издржавање уговорено у корист трећег лица, раскид уговора после смрти сауговорача даваоца издржавања може захтевати и лице у чију је корист издржавање уговорено.

Право законских наследника примаоца издржавања

Члан 203.

На захтев законских наследника примаоца издржавања, суд може поништити уговор о доживотном издржавању ако због болести или старости примаоца издржавања уговор није представљао никакву неизвесност за даваоца издржавања.

Законски наследници могу поништај уговора захтевати у року од једне године од дана сазнања за уговор, а најкасније у року од три године од дана смрти примаоца.

Рок од једне године не може почети да тече пре смрти примаоца.

Смрт даваоца издржавања

Члан 204.

После смрти даваоца издржавања његове обавезе прелазе на његовог брачног друга и потомке који су позвани на наслеђе, ако пристану.

Ако они не пристану на продужење уговора о доживотном издржавању, уговор се раскида а они не могу захтевати накнаду за раније дато издржавање.

Члан 205.

Ако брачни друг и потомци даваоца издржавања нису у стању да преузму уговорне обавезе, могу захтевати накнаду од примаоца издржавања.

Суд ће ту накнаду одредити по слободној оцени ценећег имовно стање примаоца издржавања и оних који су били овлашћени на продужење уговора.

Глава пета

ПРЕЛАЗАК ЗАОСТАВШТИНЕ НА НАСЛЕДНИКЕ

I. ОТВАРАЊЕ НАСЛЕЂА

Смрт и проглашење лица за умрло

Члан 206.

Смрћу човеком отвара се његово наслеђе.

Исто дејство има и проглашење лица за умрло.

Када се отвара наслеђе лица проглашеног за умрло и почетак тока рокова

Члан 207.

Даном отварања наслеђа лица које је проглашено за умрло сматра се дан који је у решењу о проглашењу лица за умрло означен као дан смрти, а ако то у решењу није означено, даном отварања наслеђа сматра се први дан по истеку законом одређених рокова.

Рокови који по овом закону почињу да теку од дана отварања наслеђа теку од дана правноснажности решења о проглашењу лица за умрло.

Поступак са заоставштином ако су наследници непознати

Члан 208.

Кад није познато има ли наследника, суд ће огласом позвати лица која полажу право на наслеђе да се пријаве суду у року од једне године од дана објављивања огласа.

Оглас ће се истаћи на огласној табли суда, објавити у „Службеном листу Савезне Републике Југославије“, „Службеном гласнику Републике Србије“, а, по потреби, и на други начин.

Ако има наговештаја да је пребивалиште или боравиште наследника у иностранству, оглас ће се објавити и у одговарајућем иностраном средству јавног обавештавања.

Члан 209.

Кад се по истеку рока од једне године од дана најкасније објављеног огласа не пријави ниједан наследник, суд ће донети решење којим заоставштину предаје на уживање Републици Србији.

Република Србија стиче својину на предатим стварима у року од три године за покретне, а десет година за непокретне ствари, почев од отварања наслеђа.

Старалац заоставштине**Члан 210.**

Ако није познато има ли наследника, или је њихово пребивалиште или боравиште непознато, као и у другим случајевима кад је то потребно, суд ће поставити привременог староца заоставштине.

Суд може привременог староца заоставштине поставити и на захтев оставиоачевих поверилаца, испорукопримаца или корисника иалога.

О постављању привременог староца суд ће обавестити орган старатељства, који може поставити другог староца.

Члан 211.

Привремени старалац заоставштине је овлашћен да у име наследника тужи и буде тужен, да наплаћује потраживања, исплаћује дугове и испоруке и уопште да заступа наследнике.

II. СТИЦАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ**1. Прелазак заоставштине на наследнике****Члан 212.**

Заоставштина прелази по сили закона на оставиоачеве наследнике у тренутку његове смрти.

Истовремено наследници стичу и право на одрицање од наслеђа.

а) Одрицање од наслеђа**Члан 213.**

Наследник се може одрећи наслеђа изјавом пред судом до окончања првостепеног поступка за расправљање заоставштине.

Наследник се може одрећи наслеђа само у своје име. Сматра се да наследник који се одрекао наслеђа никада није ни био наследник.

Природа изјаве о одрицању и њен поништај

Члан 214.

Ако је изјава о одрицању од наслеђа дата под условом или роком, сматраће се изјавом која не производи правно дејство.

Одрицање од наслеђа не може бити делимично.

Изјава о одрицању од наслеђа неопозива је.

Наследник који се одрекао наслеђа може захтевати поништај изјаве о одрицању ако је она последица принуде, претње, преваре или заблуде.

Наслеђивање права на одрицање од наслеђа

Члан 215.

Кад наследник умре пре окончања првостепеног поступка за расправљање заоставштине а не одрекне се наслеђа, право одрицања прелази на његове наследнике.

Одрицање у корист одређеног наследника

Члан 216.

Одрицање у корист одређеног наследника сматра се изјавом о пријему наслеђа уз истовремено уступање наследног дела.

По пријему уступљеног дела на односе између уступноца и пријемника примењују се правила о поклону.

Ко се не може одрећи наслеђа

Члан 217.

Наслеђа се не може одрећи наследник који се изричито или прећутно примио наслеђа.

Одрицање од наслеђа које није отворено

Члан 218.

Одрицање од наслеђа које није отворено ништаво је.

б) Пријем наслеђа

Прећутни пријем наслеђа

Члан 219.

Ако се до окончања првостепеног поступка за расправљање заоставштине наследник не одрекне наслеђа, сматраће се да се наслеђа примио.

Сматраће се да се примио наслеђа и наследник који је располагао целом заоставштином или њеним делом.

Мере које један наследник предузме само ради очувања заоставштине и мере текућег управљања не сматрају се пријемом наслеђа.

Ако је дата изјава о пријему наслеђа**Члан 220.**

Ако је изјава о пријему наслеђа дата под условом или роком, сматраће се да услов или рок не постоје.

Пријем наслеђа не може бити делимичан.

Изјава о пријему наслеђа неопозива је.

Наследник који се примио наслеђа може захтевати поништај изјаве о пријему ако је она последица принуде, претње, преваре или заблуде.

2. Незастаривост права на захтевање заоставштине**Члан 221.**

Право наследника да захтева заоставштину не застарева.

Тиме се не дира у правила о одржају, стицању од невластника и застарелости потраживања.

III. ОДГОВОРНОСТ НАСЛЕДНИКА ЗА ДУГОВЕ ОСТАВИОЧЕВЕ**Обим наследникове одговорности за дугове****Члан 222.**

Наследник одговара за оставиоачеве дугове до висине вредности наслеђене имовине.

Члан 223.

Наследник који се одрекао наслеђа не одговара за оставиоачеве дугове.

Одговорност санаследника**Члан 224.**

Санаследници солидарно одговарају за оставиоачеве дугове, сваки до висине вредности свог наследног дела, без обзира на то да ли је извршена деоба наследства.

Дугови се међу санаследницима деле сразмерно њиховим наследним деловима ако из завештања не следи што друго.

Одвајање заоставштине**Члан 225.**

Повериоци оставиоачеви могу у року од три месеца од дана отварања наслеђа захтевати да се заоставштина одвоји од имовине наследника.

У том случају наследник не може располагати стварима и правима из заоставштине све докле се не наплате повериоци који су одвајање захтевали, а ако је тим стварима и правима до одвајања располагао, та располагања остају пуноважна.

Члан 226.

Повериоци наследникови не могу се намирити из одвојене заоставштине све докле се не намире оставиоачеви повериоци који су захтевали одвајање.

Члан 227.

Повериоци оставиоачеви који су захтевали одвајање могу своја потраживања наплатити само из заоставштине.

Одвојеној заоставштини суд може поставити староца.

IV. ДЕОБА НАСЛЕДСТВА**Право на деобу****Члан 228.**

Деобу наследства може захтевати сваки наследник у свако доба, осим у невреме.

То право не може застарети.

Уговор којим се наследник одриче права да захтева деобу ништав је.

Наследничка заједница**Члан 229.**

До деобе наследници заједнички управљају и располажу наследством.

Кад нема извршиоца завештања а наследник се не сложи о управљању наследством, суд ће, на захтев неког од њих, поставити управитеља који ће за све њих управљати наследством, или ће сваком наследнику одредити део наследства којим ће он управљати.

За управитеља суд може поставити и неког од наследника.

Члан 230.

Управитељ може са одобрењем суда располагати стварима и правима из заоставштине ако је то потребно ради исплате трошкова или отклањања какве штете.

Уступање наследног дела пре деобе**Члан 231.**

Сваки наследник може пре деобе свој наследни део, потпуно или делимично, пренети само на санаследника.

Уговор о преносу наследног дела мора оверити судија.

Уговор наследника о уступању наследног дела са оним ко није наследник само обавезује наследника да, по извршеној деоби, преда свој део сауговарачу, чиме сауговарач до деобе не добија никакво друго право.

Право наследника који је живео или привређивао у заједници са оставиоцем

Члан 232.

На захтев наследника који је живео или привређивао у заједници са оставиоцем, суд може, ако то изискује оправдана потреба, одлучити да му се оставе поједине ствари или групе ствари или права које би припале у део осталим наследницима, а да им он вредност тих ствари или права исплати у новцу о року који суд према околностима одреди.

За тако одређени износ ти наследници имају до исплате законску залогу на деловима заоставштине додељеним наследнику који је дужан да им изврши исплату.

Ако им исплата не буде извршена о року, они могу захтевати исплату потраживања или предају ствари које би им иначе припале на име наследног дела.

Члан 233.

Кад у заоставштини има пољопривредног земљишта, суд је дужан на право из претходног члана упозорити пољопривредника који је живео или привређивао у заједници са оставиоцем.

Деоба предмета домаћинства**Члан 234.**

Предмети домаћинства веће вредности који служе свакодневним потребама оставиоцевог брачног друга и наследника који је с оставиоцем живео у истом домаћинству оставиће му се на његов захтев, а њихова ће се вредност урачунати у део тог наследника.

Ако вредност тих предмета премашу вредност наследног дела, наследник коме су предмети остављени исплатиће ту разлику осталим наследницима у новцу, о року који суд према околностима одреди.

Обавеза заштите међу наследницима после деобе**Члан 235.**

Сваком наследнику остали наследници одговарају по самом закону ако му неко трећи, позивајући се на право засновано пре деобе, одузме ствар која је стављена у његов наследни део, или иначе смањи његово право.

Они јемче и за то да ствари стављене у његов део немају скривених недостатака.

Наследници јемче за постојање и наплативост оставиоцевог потраживања које је стављено у део једног наследника - до износа који му је стављен у део.

У свим случајевима јемства по овом члану сваки наследник јемчи и дугује накнаду сразмерно свом наследном делу.

Члан 236.

Обавеза јемства за постојање и наплативост потраживања траје три године по завршеној деоби, а за потраживања која доспевају после деобе - три године после доспелости обавезе.

Глава шеста**ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 237.**

Наслеђа отворена пре ступања на снагу овог закона регулише се по прописима који су важили до дана његовог ступања на снагу.

На завештања, уговоре о доживотном издржавању и уговоре о уступању и расподели имовине за живота, који су сачињени до дана ступања на снагу овог закона, примениће се прописи који су важили у време њиховог сачињавања.

Члан 238.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

- 1) Закон о наслеђивању („Службени гласник СРС“, бр. 52/74, 1/80 и 25/82);

- 2) чланови 127, 176. и 181. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82 и 48/88);

- 3) став 2. члана 85. Закона о браку и породичним односима („Службени гласник СРС“, бр. 22/80 и 11/88 и „Службени гласник РС“, бр. 22/93, 25/93 и 35/94).

Члан 239.

Овај закон ступа на снагу по протеклу шест месеци од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

1522

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

У К А З**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРЕВОЗУ У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ**

Проглашава се Закон о превозу у друмском саобраћају, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 1995. години, одржаној 31. октобра 1995. године.

ПР број 16

У Београду, 31. октобра 1995. године

Председник Републике,
Слободан Милошевић, с.р.

ЗАКОН**О ПРЕВОЗУ У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ****1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим законом уређује се јавни превоз и превоз за сопствене потребе лица и ствари, услови изградње, одржавања и рада аутобуских станица и аутобуских стајалишта и други услови у погледу организације и обављања превоза у друмском саобраћају.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следећа значења:

1) „јавни превоз“ јесте превоз који је под једнаким условима доступан свим корисницима превозних услуга и обавља се на основу уговора о превозу;

2) „линијски превоз“ јесте јавни превоз који се обавља на одређеној линији по реду вожње;

3) „линија“ јесте одређени превозни пут од почетне до крајње станице, односно стајалишта са једним или више полазак, односно повратака;

4) „ванлинијски превоз“ јесте јавни превоз за који се услови превоза утврђују посебно за сваки превоз;

5) „ауто-такси превоз“ јесте ванлинијски превоз путника који се обавља путничким аутомобилом који испуњава услове прописане овим законом;

6) „превоз за сопствене потребе“ јесте превоз који обављају предузета, правна лица, предузетници и грађани ради задовољавања потреба у обављању своје делатности;

7) „аутобуска станица“ јесте објекат у коме се врши прихват и отпремање аутобуса, пртљага и ствари, укрцавање и искрцавање путника, издавање возних карата и других превозних исправа, давање обавештења о превозу и пружање других услуга у вези са превозом;

8) „аутобуско стајалиште“ јесте уређен простор поред коловоза, односно означени простор на коловозу на којима се заустављају аутобуси ради укрцавања и искрцавања путника и пртљага;

9) „путни налог“ јесте акт на основу којег возило може да обавља превоз у друмском саобраћају;

10) „превозник“ јесте предузеће, друго правно лице и предузетник које обавља делатност јавног превоза;

11) „ред вожње“ јесте акт којим се утврђује план обављања превоза на линији;

12) „путник“ јесте лице које на основу уговора има право на превоз.

Члан 3.

Превоз у друмском саобраћају обавља се возилама која испуњавају услове утврђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима и прописима о стандардима за поједине врсте возила.

Возила којима се обавља јавни превоз и превоз за сопствене потребе морају се редовно одржавати и контролисати ради обезбеђивања њихове сталне техничке исправности и безбедног коришћења у саобраћају.

Члан 4.

У возилу којим се обавља превоз у друмском саобраћају, осим путничког аутомобила којим грађанин врши превоз за сопствене потребе, мора се налазити путни налог попуњен на прописан начин, оверен и потписан од стране овлашћеног лица и лица одговорног за контролу техничке исправности возила.

Члан 5.

Возило којим се обавља превоз у друмском саобраћају осим путничких аутомобила и возила којима се обавља градски превоз путника мора имати на бочним странама исписану фирму, односно назив власника возила.

На бочним странама возила из става 1. овог члана, осим фирме, односно назива власника возила, не могу се стављати други натписи.

Фирма, односно назив власника возила морају бити исписани словима висине најмање 10 цм и бојом која се битно разликује од основне боје возила.

Члан 6.

Јавни превоз путника и ствари може обављати предузеће, друго правно лице и предузетник регистровано за обављање те врсте превоза, а линијски превоз путника предузеће или друго правно лице регистровано за обављање те врсте превоза и ако испуњава услове утврђене овим законом у погледу опремљености, обезбеђења одговарајућих паркинг простора и кадрова који врше послове редовног одржавања возила и контролу њихове техничке исправности.

Превоз за сопствене потребе може обављати предузеће, друго правно лице, предузетник и грађанин које испуњава услове утврђене овим законом у погледу опремљености, обезбеђења одговарајућих паркинг простора за возила, осим за путничке аутомобиле и кадрова који врше послове редовног одржавања возила и контролу њихове техничке исправности.

Члан 7.

Општина, односно град уређује и обезбеђује, у складу са законом, организацију и начин обављања јавног превоза путника који се обавља на територији једне општине, односно града и ауто-такси превоза.

II. ЈАВНИ ПРЕВОЗ

1. Заједничке одредбе

Члан 8.

Јавни превоз путника и ствари може се обављати као линијски и ванлинијски и ауто-такси превоз.

Члан 9.

Линијски превоз путника може обављати предузеће или друго правно лице (у даљем тексту: превозник) које је власник најмање три регистрована аутобуса.

Ванлинијски превоз путника може обављати превозник који има најмање једно регистровано возило за превоз путника.

Јавни линијски и ванлинијски превоз ствари може обављати превозник који има најмање једно регистровано возило за превоз ствари.

Члан 10.

Јавни превоз путника и ствари може обављати превозник који има обезбеђен паркинг простор за сва возила којима обавља превоз.

Члан 11.

Јавни превоз путника и ствари обавља се у складу са овим законом и општим условима превоза:

Опште услове превоза утврђује Привредна комора Србије.

Општи услови превоза из става 2. овог члана садрже нарочито: заштитно време, начин и услове пријема путника у аутобус на аутобуским станицама и аутобуским стајалиштима, повластице за превоз одређених путника, услове за пријем и чување пртљага и ствари који су примљени на превоз, правила коришћења возила и услове ускраћивања превоза (забрана пушења, узнемиравање путника и возача и сл.), врсте накнада и доплата за посебне услуге, могућност коришћења прелазних возних карата, начин упознавања корисника превоза са условима превоза и сл.

Општи услови превоза морају бити објављени у средствима јавног информисања или на други одговарајући начин.

Превозник и посада возила дужни су на захтев корисника превоза дати на увид опште услове превоза.

Члан 12.

У возилу којим се обавља јавни превоз путника, ако посебним прописима није другачије одређено не могу се превозити деца испод шест година старости без пратиоца, лица оболела од зараз-

них болести, лица у напитом стању, животиње, посмртни остаци, експлозивни, лако запаљиви, отровни, радиоактивни, нагризајуће, разне материје и органски пероксиди.

Члан 13.

У возилу којим се обавља јавни превоз ствари мора се, за све време превоза, налазити товарни лист, односно други документ (отпремница и сл) који садржи све податке, као и товарни лист.

2. Линијски превоз

Члан 14.

Линијски превоз путника обавља се као:

- 1) градски превоз - на територији града, односно насељеног места;
- 2) приградски превоз - између два или више насељених места на територији општине, односно града;
- 3) међумесни превоз - између насељених места две или више општина.

Општина, односно град одређује стајалишта која могу да се користе за линијски превоз путника.

Члан 15.

Међумесни превоз обавља се аутобусом који испуњава прописане услове за међуградске аутобусе, а на линијама до 50 километара и приградским аутобусом и градским аутобусом на линијама до 15 километара.

Члан 16.

Превозник може отпочети и обављати линијски превоз ако има регистрован и оверен ред вожње и доказ о исправности возила. Регистрацију и оверу реда вожње за линијски превоз путника врши:

- 1) за међумесни превоз - министарство надлежно за послове саобраћаја (у даљем тексту: Министарство);
- 2) за градски и приградски превоз - орган општинске, односно градске управе који одреди општина, односно град.

Захтев за регистрацију и оверу реда вожње у међумесном превозу подноси се најкасније до 30. априла текуће године.

Уз захтев за регистрацију реда вожње у међумесном превозу подноси се: извод из регистра о вршењу делатности јавног линијског превоза путника; доказ о испуњености законом утврђених услова; подаци о могућности коришћења аутобуских стајалишта за одређену врсту превоза.

Ред вожње у међумесном превозу оверава Министарство. Овера реда вожње врши се са роком важења од годину дана и почетком важења од 1. јуна текуће године.

Министарство води регистар оверених редова вожње који садржи нарочито: редни број, назив превозника, назив линије, број полазак на линији, рок важења реда вожње и др.

Министарство региструје и оверава ред вожње у року од 15 дана од дана достављања.

Министар надлежан за послове саобраћаја (у даљем тексту: министар) доноси пропис којим ближе уређује садржину обрасца реда вожње и садржину и начин вођења регистра и овере реда вожње у међумесном превозу.

Општина, односно град уређује начин регистрације и овере реда вожње за градски и приградски превоз.

Члан 17.

Регистрацију и оверу реда вожње за линијски превоз ствари врши Министарство са роком важења од најмање шест месеци.

Захтев за регистрацију и оверу реда вожње из става 1. овог члана подноси се 30 дана пре почетка обављања превоза.

Члан 18.

О отпочињању обављања линијског превоза превозник обавештава кориснике превоза путем средстава јавног информисања или на други одговарајући начин.

Члан 19.

Превозник се мора придржавати регистрованог и овереног реда вожње.

У току важења реда вожње линијски превоз може се привремено обуставити или изменити у случајевима:

- 1) прекида саобраћаја због више силе или извођења радова на реконструкцији пута;
- 2) због мера надлежног републичког, општинског или градског органа, које непосредно утичу на ограничење саобраћаја, док те мере трају.

Превозник је дужан пре почетка обуставе превоза из става 2. овог члана о томе обавестити орган надлежан за регистрацију и оверу реда вожње, а преко средстава јавног информисања и кориснике превоза.

Члан 20.

Ред вожње, односно полазак из реда вожње брисаће се из регистра ако превозник:

- 1) не отпочне обављати превоз по регистрованом реду вожње у року од три дана од дана почетка важења реда вожње;
- 2) престане обављати превоз по регистрованом реду вожње дуже од пет дана узастопно;
- 3) повремено обуставља превоз по регистрованом реду вожње у укупном трајању дуже од десет дана у току важења реда вожње.

Ред вожње, односно полазак из реда вожње брисаће се из регистра и у случају када Суд части Привредне коморе Србије утврди да је превозник повредио добре пословне обичаје у превозу.

Брисање реда вожње, односно поласка из регистра у случајевима из ст. 1. и 2. овог члана врши орган надлежан за регистрацију и оверу реда вожње.

Превозник коме је брисан ред вожње, односно полазак из регистрованог реда вожње у случајевима из става 1. овог члана не може на тој релацији у следећа два регистрациона рока регистровати редове вожње са већим бројем полазака од броја полазака које има по извршеном брисању.

Члан 21.

Превозник је дужан у линијском превозу примити сваког путника и ствари у границама расположивих места за путнике, односно корисности возила, ако законом није другачије одређено.

Превозник је дужан обезбедити превоз пртљага истовремено с превозом путника коме пртљак припада.

Ствари које се не сматрају ручним пртљагом не могу се смештати у делу возила у коме се налазе места за превоз путника.

Члан 22.

Превозник може престати са обављањем линијског превоза под условом да је одјавио ред вожње, односно полазак из регистрованог реда вожње органу надлежном за регистрацију и оверу реда вожње најкасније 30 дана пре престанка обављања линијског превоза и да је у истом року преко средстава јавног информисања или на други одговарајући начин најавио престанак обављања линијског превоза.

Превозник који је одјавио ред вожње из става 1. овог члана не може на тој релацији у следећа два регистрациона рока регистровати редове вожње са већим бројем полазака од броја полазака које има по извршеној одјави.

Члан 23.

У возилу којим се обавља линијски превоз мора бити:

- 1) истакнут, у доњем десном углу ветробранског стакла, назив линије са назначењем најмање једне успутне станице или стајалишта који ближе одређује правац линије, а у градском и приградском превозу и са стране поред улазних врата;
- 2) важећи ред вожње, општи услови превоза и важећи ценовник.

Члан 24.

Пријем путника у возило и искрцавање путника у линијском превозу врши се на аутобуским станицама и аутобуским стајалиштима који су унети у ред вожње.

Члан 25.

Предузеће које управља аутобуском станицом мора вршити услуге превозницима и путницима под једнаким условима и у складу са општим условима пословања аутобуских станица.

Опште услове пословања аутобуских станица утврђује Привредна комора Србије.

Предузеће које управља аутобуском станицом мора на видном месту истаћи опште услове превоза и опште услове пословања аутобуске станице.

Члан 26.

Превозник који користи аутобуску станицу доставља аутобуској станици регистровани ред вожње за сваку линију 10 дана пре почетка обављања превоза на тој линији.

Аутобуска станица мора сачинити извод из реда вожње и истаћи га на видном месту у аутобуској станици најкасније дан пре ступања на снагу реда вожње.

Члан 27.

Предузеће које управља аутобуском станицом води евиденцију полазака и долазака аутобуса на прописаном обрасцу.

Министар прописује садржину обрасца вођења евиденције полазака и долазака аутобуса.

Члан 28.

Предузеће које управља аутобуском станицом не може пружати услуге превознику који обавља превоз без регистрованог и

овереног реда вожње, односно без одговарајуће дозволе за превоз у међународном друмском саобраћају.

Предузеће из става 1. овог члана може прихватити и отпремати аутобусе у ванлинијском превозу на посебно означеним перонима који се не могу користити у линијском превозу.

Члан 29.

Аутобуска станица мора имати: пословну зграду са простором за продају возних карата и других превозних исправа и давање обавештења о превозу; чекаоницу; гардеробу и јавни санитарни чвор са текућом водом, као и простор за аутобусе са перонима и паркиралиште за аутобусе и испуњавати друге прописане услове.

Аутобуско стајалиште мора имати прописане ознаке и изграђену, односно означену саобраћајну површину за заустављање аутобуса, извод из реда вожње и испуњавати друге прописане услове.

Извод из реда вожње на аутобуском стајалишту из става 2. овог члана дужан је поставити превозник.

За коришћење аутобуског стајалишта не може се путницима и превозницима наплаћивати накнада.

У случају да аутобуска станица не испуњава прописане услове сматраће се стајалиштем.

Министар прописује ближе саобраћајно - техничке и друге услове за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта.

Члан 30.

Превозник у линијском превозу путника дужан је издати возну карту и потврду за превоз путничког пртљага.

Возне карте и друге превозне исправе за регистроване редове вожње издају се у одговарајућој просторији аутобуске станице на обележеним шалтерима и у путничким агенцијама, а у возилу када станица закључи издавање карата и других превозних исправа.

Издавање карата и других превозних исправа у аутобуској станици закључује се најкасније пет минута пре поласка возила, с тим што аутобуска станица мора омогућити путнику приступ возилу, све до поласка возила.

3. Ванлинијски превоз

Члан 31.

Ванлинијски превоз путника и ствари обавља се на основу писменог уговора закљученог између превозника и корисника превоза којим се утврђује нарочито: релација; време обављања превоза; цена превоза и места укрцавања и искрцавања путника, односно места утовара и истовара ствари.

У ванлинијском превозу путника превозник може за једну вожњу закључити само један уговор.

Укрцавање и искрцавање путника у ванлинијском превозу врши се само у местима која су утврђена уговором из става 1. овог члана.

Као ванлинијски превоз путника аутобусима сматра се и превоз радника на посао и са посла, ђака и студената до школе и места становања на основу писменог уговора и са посебним возним исправама (недељна, месечна, годишња), без примања других путника.

Уговор на основу кога се обавља ванлинијски превоз путника и ствари мора бити закључен пре отпочињања превоза.

Члан 32.

У аутобусу или у другом возилу којим се обавља ванлинијски превоз путника мора се налазити примерак уговора на основу кога се обавља превоз, општи услови превоза, списак путника за које је уговорен превоз и у доњем десном углу ветробранског стакла истакнут натпис: „Слободна вожња“.

Списак путника из става 1. овог члана мора бити закључен и оверен печатом превозника, пре отпочињања превоза.

4. Ауто-такси превоз

Члан 33.

Ауто-такси превоз путника обавља се фабрички произведеним путничким аутомобилом који има највише пет седишта рачунајући и седиште возача и најмање четворо врата.

У путничком аутомобилу којим се обавља ауто-такси превоз мора бити на видном месту за корисника превоза уграђен исправан, пломбиран и баждарен таксиметар и истакнут назив ауто-такси превозника.

На крову путничког аутомобила којим се обавља ауто-такси превоз мора бити истакнут назив: „TAXI“.

Члан 34.

Путничким аутомобилом којим се обавља ауто-такси превоз путника не може се обављати линијски превоз путника.

Члан 35.

Ауто-такси превозник је дужан приликом отпочињања ауто-такси превоза укључити таксиметар и цену превоза наплатити на основу износа утврђеног радом таксиметра.

Члан 36.

Општина, односно град може прописати ближе услове за обављање ауто-такси превоза.

III. ПРЕВОЗ ЗА СОПСТВЕНЕ ПОТРЕБЕ

Члан 37.

Предузеће, друго правно лице, предузетник и грађанин, има-лац возила, може вршити превоз за сопствене потребе, и то:

- 1) превоз ствари за задовољавање потреба у обављању своје делатности;
- 2) превоз својих радника или других лица у вези са вршењем послова из своје делатности, као и превоз чланова породице радника за одлазак на одмор или рекреацију.

Члан 38.

Превозом за сопствене потребе, у смислу овог закона, сматра се и превоз лица који врше:

- 1) угоститељска предузећа, друга правна лица и предузетници који обављају угоститељску делатност, као и одмаралишта кад превозе своје госте;
- 2) установе у области здравствене и социјалне заштите кад превозе болеснике;
- 3) туристичка предузећа, друга правна лица и предузетници који обављају туристичку делатност кад на основу посебног уговора превозе групе туриста без успутног примања путника;
- 4) културне, просветне и спортске организације, удружења, заједнице и друге организације у тим областима кад превозе своје ученике, студенте, наставно особље, односно своје чланове;
- 5) организације које врше оспособљавање кандидата за во-заче; и
- 6) предузећа, друга правна лица и предузетници који врше погрбне услуге.

Члан 39.

У аутобусу којим се обавља превоз за сопствене потребе мора се налазити списак радника и других лица оверен од стране имао-ца возила или други доказ о праву тих радника и лица на превоз.

На бочним странама или у доњем десном углу ветробранског стакла аутобуса и теретног моторног возила којим се обавља пре-воз за сопствене потребе мора бити натпис „Превоз за сопствене потребе“.

У теретном моторном возилу, којим се обавља превоз ствари за сопствене потребе, мора бити документ (отпремница и сл.) из кога се може утврдити власник и врста ствари које се превозе.

IV. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Редовно одржавање возила може вршити предузеће, друго правно лице или предузетник ако има:

- 1) најмање један канал или дизалицу која замењује канал за преглед возила;
 - 2) најмање једног аутомеханичара и једног аутоелектричара.
- Контролу техничке исправности возила може вршити и ове-рити у путном налогу лице које има најмање трећи степен саобраћајне или машинске струке, са најмање годину дана радног искуст-ва у струци.

Члан 41.

Издавање и вођење путних налога и евиденција о издатим путним налозима мора се вршити на прописан начин.

Министар прописује ближу садржину, издавање и вођење путних налога и евиденцију о издатим путним налозима.

Члан 42.

Министарство утврђује испуњеност услова за отпочињање и обављање јавног превоза путника и ствари из чл. 3, 5, 6, 9. и 40. овог закона.

Члан 43.

Министарство утврђује испуњеност услова за рад аутобуских станица, у складу са одредбама овог закона и прописа донетог на основу овог закона.

V. НАДЗОР

Члан 44.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко републич-ког инспектора за друмски саобраћај.

Републички инспектор за друмски саобраћај овлашћен је и дужан да:

- 1) прегледа возила којима се обавља превоз у друмском саоб-раћају, аутобуске станице и аутобуска стајалишта;
- 2) контролише уговоре, превозне исправе и пословање дру-гих правних лица и грађана, које се односи на превоз у друмском саобраћају;

3) утврђује идентитет превозника, возног особља и других од-говорних лица за обављање превоза;

4) контролише редове вожње као и другу документацију која омогућава увид у пословање превозника.

У вршењу надзора републички инспектор за друмски саобра-ћај дужан је и овлашћен да:

1) нареди отклањање недостатака у погледу: испуњавања прописаних услова за обављање јавног превоза, услова за рад ауто-буских станица и стајалишта, уредне контроле техничке исправ-ности возила, придржавања реда вожње, извршавања задатака и послова станичног особља и посаде возила;

2) забрани превоз и употребу саобраћајних средстава, ако се превоз обавља, односно средства употребљавају противно прописима;

3) забрани наплату станичних услуга аутобуским станицама које не испуњавају прописане услове;

4) искључи возило којим се врши јавни превоз противно од-редбама закона, одреди место паркирања и одузме саобраћајну доз-волу и регистарске таблице у трајању од 48 сати, а у случају понов-ног искључивања возила у трајању од пет дана;

5) захтева брисање реда вожње из регистра, односно поласка из реда вожње у случајевима неотпочињања, односно обустављања превоза по регистрованом и овереном реду вожње.

Члан 45.

Републички инспектор за друмски саобраћај за време обав-љања инспекцијских послова, мора носити службено одело.

Министар прописује изглед, садржину и коришћење службе-ног одела.

Члан 46.

Републички инспектор за друмски саобраћај, ради остварива-ња прегледа, има право да на путевима зауставља возила, осим во-зила Војске Југославије, возила хитне помоћи и возила органа унутрашњих послова.

Заустављање возила из става 1. овог члана врши се истица-њем саобраћајног знака „забрањен саобраћај свим возилима у оба смера“ на коме је уписано „СТОП“.

Члан 47.

Против решења републичког инспектора за друмски саобра-ћај може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од осам дана од дана достављања.

Жалба се подноси преко Министарства.

Жалба не одлаже извршење решења.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 48.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 нових динара казниће се за привредни преступ предузеће и друго правно лице ако:

- 1) обавља превоз, а не испуњава услове из члана 6. овог закона;
- 2) обавља јавни превоз ствари, односно линијски превоз пут-ника, односно ванлинијски превоз путника супротно одредбама члана 9. овог закона;
- 3) користи аутобуска стајалишта која општина, односно град није одредила за линијски превоз путника (члан 14. став 2);
- 4) отпочне и обавља линијски превоз без регистрованог и овереног реда вожње (члан 16. став 1);
- 5) у току важења реда вожње привремено обустави линијски превоз супротно одредби члана 19. став 2. овог закона;
- 6) у линијском превозу не прими путнике и ствари у граница-ма расположивих места за путнике, односно корисне носивости во-зила (члан 21. став 1);
- 7) обустави обављање линијског превоза супротно одредби члана 22. став 1. овог закона;
- 8) предузеће које управља аутобуском станицом не врши ус-луге под једнаким условима (члан 25. став 1);
- 9) за коришћење аутобуског стајалишта наплаћује накнаду (члан 29. став 4);

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се нов-чаном казном од 500 до 5.000 нових динара и одговорно лице у пре-дузећу, односно у другом правном лицу.

За привредни преступ из става 1. тачка 8) овог члана може се одговорном лицу изрећи и заштитна мера забране вршења дужнос-ти у трајању од шест месеци до три године у чијем је обављању из-вршена радња из тачке 8) овог члана.

За привредни преступ из става 1. тач. 1), 4), 5) и 7) овог члана може се одговорном лицу изрећи и заштитна мера забране вршења послова у трајању од шест месеци до две године у чијем је обавља-њу извршена радња из става 1. тач. 1), 4), 5) и 7) овог члана.

Члан 49.

Новчаном казном од 1.000 до 10.000 нових динара казниће се за прекршај предузеће и друго правно лице ако:

- 1) обавља превоз возилима која не испуњавају прописане ус-лове и која нису редовно одржавана и контролисана (члан 3);

2) у возилу нема путни налог попуњен, оверен и потписан на прописан начин (члан 4);
 3) у возилу којим обавља јавни превоз ствари нема товарни лист или други документ о стварима које се превозе (члан 13);
 4) међумесни превоз обавља аутобусом који не испуњава прописане услове (члан 15);

5) отпочне и обавља линијски превоз без доказа о исправности возила (члан 16. став 1).

6) не обавести кориснике превоза о почетку обављања линијског превоза (члан 18);

7) се не придржава регистрованог и овереног реда вожње (члан 19. став 1);

8) пријем путника у возило и искрцавање путника не врши на аутобуским станицама и аутобуским стајалиштима који су унети у ред вожње (члан 24);

9) аутобуска станица пружа услуге превознику противно одредбама члана 28. став 1. овог закона;

10) аутобуска станица не испуњава прописане услове (члан 29. став 1);

11) ванлинијски превоз путника и ствари обавља противно одредбама члана 31. овог закона;

12) превоз за сопствене потребе обавља противно одредбама члана 37. овог закона;

13) врши редовно одржавање или контролу техничке исправности а не испуњава прописане услове (члан 40.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 100 до 1.000 нових динара и одговорно лице у предузећу, односно у другом правном лицу.

Члан 50.

Новчаном казном од 750 до 7.500 нових динара казниће се за прекршај предузеће и друго правно лице ако:

1) обавља јавни превоз противно општим условима превоза (члан 11. став 1);

2) у возилу којим обавља јавни превоз путника превози лица и ствари супротно одредбама члана 12. овог закона;

3) пре почетка обуставе линијског превоза о томе не обавести надлежни орган, односно кориснике превоза (члан 19. став 3);

4) не обезбеди превоз пртљага истовремено са превозом путника (члан 21. став 2);

5) у средствима информисања није најавио престанак обављања линијског превоза (члан 22. став 1);

6) аутобуска станица не врши услуге у складу са општим условима пословања (члан 25. став 1);

7) не води евиденцију полазака и долазака аутобуса на прописаном образцу (члан 27. став 1);

8) аутобуско стајалиште не испуњава прописане услове (члан 29. ст. 2. и 3);

9) ауто-такси превоз путника обавља супротно одредбама члана 33. овог закона;

10) путничким аутомобилом којим обавља ауто-такси превоз врши линијски превоз путника (члан 34);

11) у вршењу ауто-такси превоза не укључи таксиметар и не наплати цену превоза на основу износа утврђеног радом таксиметра (члан 35).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 75 до 750 нових динара и одговорно лице у предузећу, односно у другом правном лицу.

Члан 51.

Новчаном казном од 500 до 5.000 нових динара казниће се за прекршај предузеће и друго правно лице ако:

1) возило којим се обавља превоз нема на прописан начин на бочним странама исписану фирму, односно назив власника возила или ако је стављен други натпис (члан 5);

2) не да на увид кориснику превоза опште услове превоза (члан 11. став 5);

3) ствари које се не сматрају ручним пртљагом смешта у део возила за смештај путника (члан 21. став 3);

4) у возилу којим обавља линијски превоз нема важећи ред вожње или опште услове превоза или важећи ценовник или истакнут назив линије на прописан начин (члан 23);

5) у аутобуској станици на видном месту не истакне опште услове превоза и опште услове пословања аутобуске станице (члан 25. став 3);

6) не достави аутобуској станици регистрован ред вожње у прописаном року (члан 26. став 1);

7) не сачини извод из редова вожње и не истакне га на видном месту у аутобуској станици у прописаном року (члан 26. став 2);

8) посебно означене пероне користи супротно одредбама члана 28. став 2. овог закона;

9) не изда возну карту, односно потврду за превоз путничког пртљага или издавање возних карата врши противно одредбама члана 30. овог закона;

10) не омогући путнику приступ возилу, све до поласка возила, а по закључењу издавања карата и других превозних исправа (члан 30. став 3);

11) ванлинијски превоз путника врши противно одредбама члана 32. овог закона;

12) превоз за сопствене потребе обавља противно одредбама члана 39. овог закона;

13) издавање и вођење путних налога и евиденцију о издатим путним налозима не врши на прописан начин (члан 41. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50 до 500 нових динара и одговорно лице у предузећу, односно у другом правном лицу.

Члан 52.

Новчаном казном од 500 до 5.000 нових динара казниће се за прекршај предузетник ако:

1) обавља превоз возилима која не испуњавају прописане услове и која нису редовно одржавана и контролисана (члан 3);

2) у возилу нема путни налог попуњен, оверен и потписан на прописан начин (члан 4);

3) возило којим се обавља превоз нема на прописан начин на бочним странама исписану фирму, односно назив власника возила или ако је стављен други натпис (члан 5);

4) обавља превоз, а не испуњава услове из члана 6. овог закона;

5) обавља јавни превоз ствари, односно ванлинијски превоз путника супротно одредбама члана 9. ст. 2. и 3. овог закона;

6) обавља јавни превоз противно општим условима превоза и ако не да на увид кориснику превоза опште услове превоза (члан 11. ст. 1. и 5);

7) у возилу којим обавља јавни превоз путника превози лица и ствари супротно одредбама члана 12. овог закона;

8) у возилу којим обавља јавни превоз ствари нема товарни лист или други документ о стварима које се превозе (члан 13);

9) ванлинијски превоз путника и ствари обавља противно одредбама члана 31. овог закона;

10) ванлинијски превоз путника врши противно одредбама члана 32. овог закона;

11) ауто-такси превоз путника обавља супротно одредбама члана 33. овог закона;

12) путничким аутомобилом којим обавља ауто-такси превоз обавља линијски превоз (члан 34);

13) у вршењу ауто-такси превоза не укључи таксиметар и не наплати цену превоза на основу износа утврђеног радом таксиметра (члан 35);

14) превоз за сопствене потребе обавља противно одредбама чл. 37. и 39. овог закона;

15) врши редовно одржавање или контролу техничке исправности а не испуњава прописане услове (члан 40);

16) издавање и вођење путних налога и евиденцију о издатим путним налозима не врши на прописан начин (члан 41. став 1).

Члан 53.

Новчаном казном од 100 до 1.000 нових динара казниће се за прекршај грађанин ако:

1) обавља превоз возилима која не испуњавају прописане услове и која нису редовно одржавана и контролисана (члан 3);

2) у возилу нема путни налог попуњен, оверен и потписан на прописан начин (члан 4);

3) возило којим се обавља превоз нема на прописан начин на бочним странама исписану фирму, односно назив власника возила или ако је стављен други натпис (члан 5);

4) обавља превоз, а не испуњава услове из члана 6. став 2. овог закона;

5) превоз за сопствене потребе обавља противно одредбама чл. 37. и 39. овог закона;

6) врши редовно одржавање и контролу техничке исправности а не испуњава прописане услове (члан 40);

7) издавање и вођење путних налога и евиденцију о издатим путним налозима не врши на прописан начин (члан 41. став 1).

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Линијски превоз путника по постојећим редовима вожње који су регистровани у Привредној комори Србије, Привредној комори Војводине и Привредној комори Косова и Метохије превозници могу обављати до 31. маја 1996. године.

Привредне коморе из става 1. овог члана, извршиће регистрацију и оверу редова вожње за период од 1. децембра 1995. године.

Члан 55.

Привредна комора Србије утврдиће опште услове превоза и опште услове пословања аутобуских станица, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 56.

Општина, односно град одређује стајалишта која се могу користити за одређену врсту превоза, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 57.

Постојеће аутобуске станице морају испунити услове из члана 29. став 1. овог закона, до 31. маја 1996. године.

Постојећа аутобуска стајалишта поред магистралних, регионалних и локалних путева морају испунити услове из члана 29. став 2. овог закона до 31. децембра 1997. године.

Аутобуске станице и аутобуска стајалишта који не испуне услове у року из ст. 1. и 2. овог члана, не могу се користити после тог рока.

Члан 58.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се:

1) Правилник о садржају путног налога, начину његовог издавања, уношења података и вођењу евиденције о издатим путним налозима („Службени гласник РС“, бр. 2/91 и 8/91);

2) Правилник о ближим саобраћајно-техничким и минималним санитарно-техничким и хигијенским условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и стајалишта („Службени гласник РС“, број 2/91).

Члан 59.

Предузећа, друга правна лица, предузетници и грађани који врше превоз у друском саобраћају, дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 60.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о превозу у друском саобраћају („Службени гласник СРС“, број 32/90 и „Службени гласник РС“, број 45/94).

Члан 61.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

1523

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

У К А З**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИСПИТИВАЊУ, ЖИГОСАЊУ И ОБЕЛЕЖАВАЊУ ВАТРЕНОГ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ**

Проглашава се Закон о испитивању, жигосању и обележавању ватреног оружја и муниције, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 1995. години, одржаној 31. октобра 1995. године.

ПР број 15

У Београду, 31. октобра 1995. године

Председник Републике,
Слободан Милошевић, с.р.

ЗАКОН**О ИСПИТИВАЊУ, ЖИГОСАЊУ И ОБЕЛЕЖАВАЊУ ВАТРЕНОГ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ****1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Ватрено оружје, муниција, елементи муниције, направе, као и преправљено ватрено оружје и направе подлежу, пре стављања у промет, испитивању, жигосању и обележавању, у складу с овим законом.

Члан 2.

Ватрено оружје, у смислу овог закона, јесте: пушка, пиштољ, револвер – све врсте – као и све врсте направа које под притиском барутних гасова избацују кроз цев зрно, куглу, сачму или сигнално пуњење.

Муниција, у смислу овог закона, јесте: комплетно лаборисана муниција за све врсте ватреног оружја и направа, као и елементи муниције (чауре, каписле, барут, чепови, сачма и зрна свих врста и облика и др.).

Направе, у смислу овог закона, јесу: све врсте направа код којих се за погон користи енергија барутних гасова, као што су: направе за спајање чврстих материјала, пиштољи за омамљивање стоке, направе за обраду метала деформацијом, сигнални пиштољи и сл. (у даљем тексту: направе).

Преправљено ватрено оружје и направе, у смислу овог закона, јесу: ватрено оружје и направе код којих су преправком замењени или измењени битни конструктивни делови.

Члан 3.

Испитивању, жигосању и обележавању не подлежу ватрено оружје, муниција, елементи муниције и направе:

1) увезени из иностранства, а за које је утврђено да су испитани, жигосани и обележени на начин и по поступку који је утврђен међународним споразумом о успостављању једнообразних поступака за узајамно признавање званичних ознака испитиваног ватреног оружја;

2) увезени из иностранства искључиво за истраживачке и студијске сврхе;

3) намењени за искључиву употребу од стране Војске Југославије и Министарства унутрашњих послова;

4) који се транзитно превозе преко територије Републике Србије;

5) за које је прописима о заштити на раду прописана обавеза издавања атеста.

Члан 4.

Забрањен је промет ватреног оружја, муниције, елемената муниције, направа, као и преправљеног ватреног оружја и направа који нису испитани, жигосани и обележени на прописан начин.

Члан 5.

Испитивање, жигосање и обележавање ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа врши се ради проверавања, односно потврђивања њихове исправности и квалитета према стандардима, техничким нормативима и нормама квалитета.

II. ИСПИТИВАЊЕ ВАТРЕНОГ ОРУЖЈА, МУНИЦИЈЕ И НАПРАВА**Члан 6.**

Испитивањем ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа проверава се сигурност и правилност њиховог функционисања, исправност појединих делова и контролише издржљивост цеви и других делова под одређеним притиском.

Члан 7.

Испитивање ватреног оружја обухвата контролу оружја пре и после торментације.

Торментација оружја, у смислу овог закона, јесте испитивање отпорности оружја под притиском који је најмање за 30% већи од притиска који се постиже коришћењем стандардне муниције најјачег пуњења, при чему се испитивање врши испљивањем специјално напуњених торментичних метака.

У поступку контроле ватреног оружја из става 1. овог члана врши се и његова визуелна, димензионална и функционална контрола.

Члан 8.

Испитивање муниције и елемената муниције врши се проверавањем узорака сваке поједине произведене серије, ради потврђивања њихове исправности и квалитета, према прописаним стандардима.

Муниција и елементи муниције, испитани у смислу става 1. овог члана, подлежу контроли приликом паковања, ради безбедног стављања у промет, односно употребе.

Члан 9.

Испитивање направа обухвата ~~њихову~~ контролу пре и после торментација, осим ако за поједине ~~врсте~~ направа није прописано да подлежу само једној торментацији.

Члан 10.

Ватрено оружје и направе, код којих су преправком замењени, односно измењени њихови битни конструктивни делови, подлежу испитивању, и то:

1) код оружја: цев, сандук (глава или рам), навлака, добош и делови за брављење;

2) код направа: цев и делови за брављење.

Члан 11.

Испитивање преправљеног ватреног оружја и направа врши се на начин и по поступку предвиђеном за испитивање ватреног оружја и направа.

III. ЖИГОСАЊЕ И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВАТРЕНОГ ОРУЖЈА, МУНИЦИЈЕ И НАПРАВА

Члан 12.

Ватрено оружје, направа, преправљено ватрено оружје и направа, за које се испитивањем утврди да испуњавају прописане услове, жигошу се.

Жигосање ватреног оружја и направа, као и преправљеног ватреног оружја и направа, врши се на тај начин што се на одређене делове тог оружја, односно направа (цев, затварач и др.), на видном месту утискује прописани жиг.

Члан 13.

За ватрено оружје, направа, преправљено ватрено оружје и направа који су испитани и жигошани, издаје се писана потврда о резултатима испитивања.

У потврди морају бити означени: врста испитиваног и жигосаног оружја; односно направа, отисак утиснутог жига и друге прописане ознаке за ватрено оружје, односно направа, а за ватрено оружје са неолученим цевима и подаци о притиску под којим је испитана издржљивост цеви.

Члан 14.

Муниција и елементи муниције, за које се испитивањем утврди да испуњавају прописане услове, обележавају се.

Обележавање муниције и елемената муниције врши се на тај начин што се у свако основно паковање муниције исте серије за коју је испитивањем узорака утврђено да испуњава прописане услове, ставља писана потврда о извршеном испитивању, и на свако паковање ставља се прописана налепница (бандерола). Потврда о извршеном испитивању садржи и одређени знак за испитану врсту муниције или елементе муниције.

Члан 15.

Испитивање, жигосање и обележавање ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа поверава се Заводу за испитивање, жигосање ручног ватреног оружја и муниције из Крагујевца (у даљем тексту: Завод).

Испитивање ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа, као и преправљеног ватреног оружја и направа врши се на начин, под условима и по поступку утврђеним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Послове испитивања, жигосања и обележавања Завод не може поверити другом предузећу, односно другом правном лицу.

Члан 16.

Испитивање ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа, као и преправљеног ватреног оружја и направа и њихово жигосање и обележавање, кад је утврђено да испуњавају прописане услове, Завод ће извршити у року од 30 дана од дана достављања.

Члан 17.

За испитивање, жигосање и обележавање ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа плаћа се накнада коју утврђује Завод.

Влада Републике Србије даје сагласност на висину накнаде из става 1. овог члана.

Члан 18.

Предузеће, односно радња регистрована за поправљање и преправљање ватреног оружја, у року од 15 дана од дана извршене преправке, доставља то ватрено оружје и направу Заводу, ради испитивања, односно жигосања и обележавања.

Члан 19.

Министар надлежан за послове индустрије и министар надлежан за унутрашње послове донеше споразумно прописе којима ће се ближе уредити:

- 1) начин, услови, поступак и врсте испитивања, односно контроле ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа, начин жигосања, обележавања и контроле паковања;
- 2) знакови за жигосање и обележавање, односно жиг, облик и садржина потврде и налепнице (бандероле).

IV. НАДЗОР И УПРАВНЕ МЕРЕ

Члан 20.

Министарство надлежно за послове трговине врши надзор над применом одредаба овог закона које се односе на промет ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа, као и преправљеног ватреног оружја и направа, преко тржишног инспектора.

Члан 21.

Тржишни инспектор забрањује промет ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа, као и преправљеног ватреног

ног оружја и направа, ако се у поступку вршења надзора утврди да не испуњавају услове предвиђене овим законом и посебним прописима у погледу испитивања, жигосања и обележавања, до испуњавања услова за њихово стављање у промет.

Члан 22.

Министарство надлежно за послове индустрије и министарство надлежно за унутрашње послове врше надзор над применом одредаба овог закона које се односе на услове и начин испитивања, жигосања и обележавања ватреног оружја, муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице ако стави у промет ватрено оружје, муницију и елементе муниције или направу, као и преправљено ватрено оружје и направу која није на прописан начин испитана, жигосана и обележена (члан 4).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу новчаном казном од 1.500 до 10.000 динара.

Уз казну за привредни преступ из става 1. овог члана, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мера забране обављања делатности промета ватреног оружја, муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа, у трајању од шест месеци до три године, и заштитна мера одузимања ватреног оружја, муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа која је предмет привредног преступа.

Члан 24.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за привредни преступ Завод из члана 15. овог закона ако:

- 1) испитивање, жигосање и обележавање ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа не врши у складу са законом и прописима донетим на основу овог закона (члан 15. став 2);
- 2) одређене послове обавезног испитивања, жигосања и обележавања ватреног оружја, муниције и елемената муниције и направа, повери другом правном лицу (члан 15. став 3);
- 3) испитивање ватреног оружја, муниције, елемената муниције, направа, као и преправљеног ватреног оружја и направа и њихово жигосање и обележавање, када је утврђено да испуњавају прописане услове, не изврши у року од 30 дана од дана достављања (члан 16);
- 4) се не придржава утврђене накнаде (члан 17).

За привредни преступ из става 1. тач. 1), 2) и 4) овог члана казниће се и одговорно лице у Заводу новчаном казном од 1.000 до 3.000 динара.

Члан 25.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице ако преправљено ватрено оружје и направа не достави Заводу на испитивање и жигосање, односно не достави у прописаном року (члан 18).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу, новчаном казном од 1.500 до 10.000 динара.

Уз казну за привредни преступ из става 1. овог члана, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мера забране обављања делатности промета ватреног оружја, муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа, у трајању од шест месеци до три године.

Члан 26.

Новчаном казном од 500 до 5.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

- 1) стави у промет ватрено оружје, муницију и елементе муниције или направу, као и преправљено ватрено оружје и направу која није на прописан начин испитана, жигосана и обележена (члан 4);
- 2) преправљено ватрено оружје и направа не достави Заводу на испитивање и жигосање, односно не достави у прописаном року (члан 18).

Уз казну за прекршај из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мера забране обављања делатности промета ватреног оружја, муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа, у трајању од шест месеци до три године и заштитна мера одузимања ватреног оружја, муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа које су предмет прекршаја.

Члан 27.

Новчаном казном од 500 до 1.000 динара казниће се за прекршај грађанин који поступи супротно одредбама члана 4. овог закона.

Уз прекршај из става 1. овог члана, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мера одузимања ватреног оружја, муниције, елемената муниције и направа, односно преправљеног ватреног оружја и направа које су предмет прекршаја.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

До доношења ближих прописа из члана 19. овог закона примењиваће се одредбе Правилника о поступку за испитивање и жигосање односно обележавање ручног ватреног оружја, муниције и ручних апарата („Службени гласник РС“, број 15/73), које нису у супротности са овим законом.

Члан 29.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о испитивању, жигосању и обележавању ручног ватреног оружја и муниције („Службени гласник РС“, број 22/73).

Члан 30.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

услова становања чланова тог домаћинства или у случају природног раздвајања пољопривредног домаћинства и изградње економских објеката који се користе за примарну пољопривредну производњу, односно који су у функцији примарне пољопривредне производње.“

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Објекти који се користе за примарну пољопривредну производњу, односно који су у функцији примарне пољопривредне производње у смислу става 1. тачка 1. овог члана су објекти за смештај механизације, репроматеријала и готових производа, као и стаје за гајење стоке.“

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

1525

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о задругама, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 1995. години, одржаној 31. октобра 1995. године.

ПР број 18

У Београду, 31. октобра 1995. године

Председник Републике,
Слободан Милошевић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

Члан 1.

У Закону о задругама („Службени гласник РС“, број 57/89) члан 20. мења се и гласи:

„Омладинску задругу могу основати и бити њени чланови ђаци, студенти и друга незапослена лица која нису млађа од 15 нити старија од 30 година (у даљем тексту: омладинци).

Омладинску задругу може основати најмање 100 омладинаца. Омладинац може бити оснивач и члан само једне омладинске задруге.“

Члан 2.

После члана 20. додаје се нови члан, који гласи:

„Члан 20а

Омладинска задруга може се уписати у судски регистар и обављати делатност ако су обезбеђени пословни простор и друга средства за оснивање и рад, ако испуњава услове из члана 20. овог закона и друге услове утврђене законом.

Ближе услове у погледу пословног простора и других средстава за оснивање и рад омладинске задруге прописује министар надлежан за омладину.

Испуњеност услова из члана 20. овог закона и услова у погледу пословног простора и других средстава за оснивање и рад омладинске задруге из става 1. овог члана, утврђује министарство надлежно за послове омладине у року од 45 дана од дана подношења захтева. Ако министарство не реши по захтеву у прописаном року сматраће се да омладинска задруга испуњава те услове.“

Члан 3.

Члан 21. мења се и гласи:

„Омладинци оснивају омладинску задругу на принципима солидарности и добровољности, а у циљу стицања радних искустава, развијања способности и практичних знања за рад, изградње стваралачког односа према раду и продуктивног коришћења слободног времена у току школовања и чекања на запослење и стицања средстава радом.

Циљеве из става 1. овог члана омладинци остварују обављањем стручних и других послова за потребе предузећа, установа, удружења, задруга, предузетника и других домаћих и страних правних и физичких лица за чије се обављање не захтева заснивање радног односа, као што су послови који имају привремени или повремен карактер, односно који се с обзиром на процес рада не обављају као стални и непрекидни рад и не трају дужи од 90 дана у календарској години.“

1524

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 1995. години, одржаној 31. октобра 1995. године.

ПР број 17

У Београду, 31. октобра 1995. године

Председник Републике,
Слободан Милошевић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Члан 1.

У Закону о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, број 49/92) члан 3. мења се и гласи:

„Обрадиво пољопривредно земљиште које је проглашено грађевинским земљиштем, до привођења планираној намени, користи се за пољопривредну производњу.“

Члан 2.

У члану 4. став 5. мења се и гласи:

„Министар надлежан за послове пољопривреде прописује ближи садржај основа и поступак њиховог доношења.“

Члан 3.

У члану 10. став 2. мења се и гласи:

„Накнада из става 1. овог члана утврђује се у висини катастарског прихода за то земљиште, и то:

- 1) за I катастарску класу у висини петстотруког катастарског прихода;
- 2) за II катастарску класу у висини четристотруког катастарског прихода;
- 3) за III катастарску класу у висини тристотруког катастарског прихода;
- 4) за IV катастарску класу у висини двестотруког катастарског прихода и
- 5) за V, VI, VII и VIII катастарску класу у висини стототруког катастарског прихода“

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„За земљиште из члана 3. овог закона накнада се утврђује на основу катастарског прихода суседних парцела.“

Члан 4.

У члану 11. став 1. тачка 1. мења се и гласи:

„1. изградње, адаптације или реконструкције породичне стамбене зграде пољопривредног домаћинства, у циљу побољшања

Члан 4.

После члана 22. додаје се нови члан, који гласи:

„Члан 22а

Омладинска задруга издаје омладинцима исправу о чланству у омладинској задрузи у коју се уносе лични подаци о омладинцу и о његовом радном ангажовању.

Омладинска задруга води евиденцију о члановима задруге, радном ангажовању омладинца (податке о послодавцу, врсти посла, времену радног ангажовања и др.) и о оствареним накнадама за рад.

Садржај и облик исправе из става 1. овог члана и садржај и начин вођења евиденције из става 2. овог члана прописује министар надлежан за омладину.“

Члан 5.

После члана 23. додаје се нови члан, који гласи:

„Члан 23а

Омладинац за време проведено на раду преко омладинске задруге остварује права из пензијског и инвалидског осигурања, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.“

Члан 6.

После члана 37. додаје се нови члан, који гласи:

„Члан 37а

Новчаном казном од 1.000,00 до 5.000,00 нових динара казниће се за прекршај омладинска задруга ако:

1) не изда исправу о чланству у омладинској задрузи (члан 22а став 1);

2) не установи евиденцију, односно не води евиденцију на прописан начин (члан 22а став 2).

Новчаном казном од 500,00 до 1.000,00 нових динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у омладинској задрузи.“

Члан 7.

Постојеће омладинске и студентске задруге достављају доказе о испуњености услова, које у складу са овим законом утврђује министарство надлежно за послове омладине, надлежном суду у року од 90 дана од дана ступања на снагу прописа којим се утврђују ти услови.

По истеку рока из става 1. овог члана омладинска задруга која не поднесе доказ о испуњености услова из става 1. овог члана, престаје са радом и суд ће је после спроведеног поступка ликвидације брисати из судског регистра.

Члан 8.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

1526

На основу члана 21. став 1. Закона о ловству („Службени гласник РС”, број 39/93),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ЛОВИШТА „БУКОВИЦА” НА ГАЗДОВАЊЕ

Ловиште „Буковица”, установљено на територији општине Љубовија Решењем овог министарства број 324-02-00374/95-06 од 22. августа 1995. године, даје се на газдовање Ловачком савезу Србије из Београда, који ће ловиштем газдовати преко Ловачког удружења „Милета Полић Бата” из Љубовије и то на период од 10 година.

II

Услови газдовања ловиштем, права и обавезе корисника ловишта из члана 22. Закона о ловству утврдиће се уговором који ће закључити Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Ловачки савез Србије из Београда у року од 30 дана од дана објављивања овог решења у „Службеном гласнику Републике Србије”.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 324-02-00374/1-95-06

У Београду, 9. октобра 1995. године

Министар,

Ивко Ђонових, с.р.

По извршеном сравњењу са изворним текстом, утврђено је да се у Решењу о установљењу ловишта „Национални парк – Шара” објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије”, број 29 од 31. јула 1995. године поткрала грешка, па се даје

ИСПРАВКА

РЕШЕЊА О УСТАНОВЉЕЊУ ЛОВИШТА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК – ШАРА”

У тачки I уместо бројева: „4.384, 16.296, 14.900 и 3.420” треба да стоје бројеви: „2.045, 11.708, 10.392 и 2.256”.

У тачки III уместо бројева: „17.357, 20.690 и 935” треба да стоје бројеви: „13.091, 12.670 и 640”.

Број 324-02-00087/94-06

У Београду, 11. октобра 1995. године

– Из Републичког секретаријата за законодавство

По извршеном сравњењу са изворним текстом, утврђено је да се у Решењу о установљењу ловишта „Сопотска Коса” објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије”, број 5 од 26. јануара 1995. године поткрала грешка, па се даје

ИСПРАВКА

РЕШЕЊА О УСТАНОВЉЕЊУ ЛОВИШТА „СОПОТСКА КОСА”

У тачки I уместо датог текста треба да стоји текст:

„Установљава се ловиште „Сопотска Коса” на површинама шума, земљишта и вода територије општине Пожаревац – 5.765 ха, општине Жабари – 2.791 ха и општине Смедерево – 113 ха, у укупној површини од 8.689 ха.”

У тачки II први став текста иза речи: „низводно” у трећем реду се брише, а уместо њега треба да стоји текст: „средином регулационог тока реке Велика Морава до стационаже 23 + 000, где скреће према истоку и иде границом ловишта „Стиг” до границе између општине Пожаревац и општине Мало Црниће”.

У тачки III уместо бројева: „427, 426, 6.641, 916 и 484” треба да стоје бројеви: „392, 27, 6.530, 916 и 584”.

Број 324-02-104/5-95-06

У Београду, 11. октобра 1995. године

– Из Републичког секретаријата за законодавство

САДРЖАЈ

	Страна
1521. Закон о наслеђивању	1689
1522. Закон о превозу у друмском саобраћају	1702
1523. Закон о испитивању, жигосању и обележавању ватреног оружја и муниције	1707
1524. Закон о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту	1709
1525. Закон о изменама и допунама Закона о задругама	1709

	Страна
1526. Решење о давању ловишта „Буковица” на газдовање	1710
Исправка Решења о установљењу ловишта „Национални парк – Шара”	1710
Исправка Решења о установљењу ловишта „Сопотска Коса”	1710

Наручите издања „СЛУЖБЕНОГ ГЛАСНИКА” са п.о.

1. Проф. др Ратко Марковић УСТАВНО ПРАВО И ПОЛИТИЧКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ формат Б-5, тврд повез, 694 стр.	118 дин.	15. Проф. др Милутин Срдић и Душан Татић ЗАКОН О ОБЛИГАЦИОНИМ ОДНОСИМА – са регистром појмова, примерима уговора и судском праксом формат А-5, броширано, 648 стр.	69 дин.
2. Др Богољуб Милосављевић и др Владан Кутлешић УСТАВИ – САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ, РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ формат А-5, тврд повез, 220 стр.	49 дин.	16. Проф. др Милутин Срдић и Душан Татић ПРИРУЧНИК О СТИЦАЊУ, ПРОМЕТУ И ЗАШТИТИ ПРАВА СВОЈИНЕ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА – прописи, судска пракса, образци формат Б-5, броширано, 567 стр.	85 дин.
3. Радивој Рајаковић КОМЕНТАР ЗАКОНА О СТАНОВАЊУ формат А-5, броширано, 182 стр.	43 дин.	17. Проф. др Митар Кокољ КРИВИЧНИ ЗАКОН САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ – са објашњењима и упутствима формат А-5, броширано, 135 стр.	21 дин.
4. Коста Радуновић РЕГИСТАР ВАЖЕЋИХ ПРОПИСА СР Југославије, Републике Србије, АП Војводине и АП Косова и Метохија објављених у службеним гласилима од 1945. до 1. јуна 1995 формат А-4, броширано, 155 стр.	63 дин.	18. КРИВИЧНИ ЗАКОН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ формат А-5, броширано, 97 стр.	17 дин.
5. Проф. др Обрад Перић КОМЕНТАР КРИВИЧНОПРАВНИХ ПРОПИСА О МАЛОЛЕТНИЦИМА – прописи СР Југославије, Републике Србије и Републике Црне Горе формат А-5, броширано, 441 стр.	89 дин.	19. Илија Симић КРИВИЧНА ДЕЛА ИЗ ПОСЕБНИХ САВЕЗНИХ И РЕПУБЛИЧКИХ ЗАКОНА формат А-5, броширано, 125 стр.	18 дин.
6. Александар Глогинић ПРИРУЧНИК О ПРИМЕНИ ЗАКОНА О МЕНИЦИ формат А-5, броширано, 211 стр.	44 дин.	20. Илија Симић ЗБИРКА СУДСКИХ ОДЛУКА ИЗ КРИВИЧНО-ПРАВНЕ МАТЕРИЈЕ формат А-5, броширано, 303 стр.	32 дин.
7. Мирјана Трнинић ПОСТУПАК УПИСА У СУДСКИ РЕГИСТАР ПРЕДУЗЕЋА формат Б-5, броширано, 414 стр.	144 дин.	21. Вукашин Д. Ристић ЗАКОН О ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ – са објашњењима, пратећим прописима, судском праксом и регистром појмова формат А-5, броширано, 298 стр.	60 дин.
8. Сима Ђирковић СРБИ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ формат А-4, тврд повез, 271 стр.	420 дин.	22. Проф. др Милутин Срдић ПРАВНА ЗАШТИТА ПРЕД УСТАВНИМ СУДОМ формат А-5, броширано, 188 стр.	11 дин.
9. Милић Милићевић ГРБ СРБИЈЕ – РАЗВОЈ КРОЗ ИСТОРИЈУ формат А-4, тврд повез, 112 стр.	235 дин.	23. Др Љиљана Славнић ОД ДРЖАВЕ КОЈА ОДУМИРЕ КА ПРАВНОЈ ДРЖАВИ формат А-5, броширано, 385 стр.	48 дин.
10. Милош Луковић РАЗВОЈ СРПСКОГА ПРАВНОГ СТИЛА формат А-5, тврд повез, 164. стр.	46 дин.	24. ПЕДЕСЕТ ГОДИНА САВЕЗНОГ СУДА 1945-1995 формат Б-5, тврд повез, 252 стр.	95 дин.
11. Проф. др Милутин Срдић ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПРОЦЕСНИ ЗАКОНИ формат Б-5, броширано, 831 стр.	72 дин.	25. Илија Симић СУДСКО-АДВОКАТСКИ РОКОВНИК 1996 формат Б-5, тврд повез, 256 стр.	50 дин.
12. Јосиф Кукуров и Владан Станојев КАНЦЕЛАРИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ формат А-5, броширано, 228 стр.	23 дин.	26. Др Божидар Рајчевић, др Ђорђе Павловић, др Бранкица Гагић и Данијел Пантић СИСТЕМ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ЈАВНИХ РАСХОДА – основне промене формат А-5, броширано, 341 стр.	27 дин.
13. Јелисавета Гајовић ЗАКОН О БРАКУ И ПОРОДИЧНИМ ОДНОСИМА – са објашњењима и судском праксом формат А-5, броширано, 183 стр.	38,50 дин.	27. УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ 1945-1995 – ИЗМЕЂУ ПРИЗНАЊА И ПОКУДЕ – Повеља УН, Агенда за мир, Агенда за развој, резолуције Савета безбедности о кризи у бившој Југославији и други прилози формат А-5, броширано, 313 стр.	54,50 дин.
14. Јелисавета Гајовић ЗАКОН О ЕКСПРОПРИЈАЦИЈИ – са објашњењима и судском праксом формат А-5, броширано, 80 стр.	20 дин.	28. АУТО ИД ТЕХНОЛОГИЈЕ формат Б-5, броширано, 118 стр.	100 дин.

(исећи или фотокопирати и послати на адресу)

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК” са потпуном одговорношћу
11000 Београд, Бирчанинова 6, продаја 011/646-555 лок. 54

НАРУЧБЕНИЦА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ/НАЗИВ														
УЛИЦА И БРОЈ														
МЕСТО										ТЕЛЕФОН				
НАРУЧУЈЕМ КЊИГЕ ПОД РЕД. БР.														
БРОЈ ПРИМЕРАКА														
ИЗНОС ОД					ДИНАРА УПЛАЋЕН ДАНА _____ 1995. ГОДИНЕ									
М.П. _____ ПОТПИС _____														

У издању „СЛУЖБЕНОГ ГЛАСНИКА” са п.о. изашле су из штампе књиге

ГРБ СРБИЈЕ – РАЗВОЈ КРОЗ ИСТОРИЈУ

Књига је издата поводом важног јубилеја – 50 година излажења „Службеног гласника Републике Србије” који се обележава ове године. Књига представља сажету историју и предисторију грба Србије од времена кад се државна симболика појављује, па све до данас. Аутор је такође уопштеним линијама оцртао развој грба и хералдике у Европи, што представља предуслов за разумевање појаве и ширења хералдичких симбола у нас. Разноврсну и богату материју аутор је поделио на неколико композиционих целина: Почети грба и хералдике, Препочети елементи српског грба, Елементи српског грба у средњем веку, Време теоријске хералдике, Период револуционарне хералдике, Период државне хералдике, Грб Србије у југословенској хералдици и Грб Србије у времену данашњем. Посебну вредност књиге представља богат илустративан материјал. Изглед многих варијанти српског грба до данас није познат широј јавности. Неки од грбова, у оригиналу црно-бели, сада су први пут реконструисани у боји. Ова књига, поред научне вредности, захваљујући јасном стилу, илустрацијама и ненаметљиво изнетим чињеницама, представља занимљиво и поучно штиво за најшири круг читалаца.

Аутор: **Милић Милићевић**.

Књига је у А-4 формату, на 112 страна у тврдом повезу, цена књиге је 235,00 динара.

КОМЕНТАР КРИВИЧНОПРАВНИХ ПРОПИСА О МАЛОЛЕТНИЦИМА – Прописи СР Југославије, Републике Србије и Републике Црне Горе

Коментар представља потпуну и систематску научну и практичну обраду свих данас важећих кривичноправних одредаба којима се уређује правни положај малолетних учинилаца кривичног дела. Аутор је књигу поделио у неколико целина. Прва обухвата коментарисање материјалноправних одредаба КЗ СРЈ и КЗ Републике Србије, друга је посвећена одредбама Закона о кривичном поступку које се односе на малолетне учиниоце кривичних дела, а трећа се бави одредбама Закона о извршењу кривичних санкција којим се у Републици Србији регулише извршење васпитних мера и казне малолетничког затвора изречене малолетним учиниоцима кривичних дела. Посебну целину чине одговарајуће законске одредбе које важе за малолетнике у Републици Црној Гори. Коментар представља заокружен систем прописа (материјалних, процесних и извршних) који се према малолетницима примењују у СР Југославији. Посебну вредност овог коментара представља његова добра прилагоденост за практичну примену. Коментар садржи комплетан приказ раније и најновије судске праксе и добро састављен регистар појмова који читаоцу омогућава лако и једноставно сналажење.

Приредио: Проф. др **Обрад Перић**.

Књига је у А-5 формату, на 441 страни у брошираном повезу, цена књиге је 89,00 динара.

ПОСТУПАК УПИСА У СУДСКИ РЕГИСТАР ПРЕДУЗЕЋА – треће измењено и допуњено издање

Књига садржи одредбе о поступку уписа, оснивања, статусних промена и промена статуса, промене података од значаја за правни промет предузећа са примерима попуњених образаца за сваку врсту уписа; практичне примере уговора и статута за поједине облике предузећа, Закон о поступку за упис у судски регистар, Јединствену класификацију делатности и Номенклатуру трговинских струка као и ставове привредних судова. У књизи је посебно обрађена промена статуса предузећа са потпуном одговорношћу у друштво са ограниченом одговорношћу уз практичан пример попуњавања пријаве за упис и нацрт одлуке о овој промени.

Приредила: **Мирјана Трнинић**.

Књига је у Б-5 формату, на 414 страна у брошираном повезу, цена књиге је 144,00 динара.

ПРИРУЧНИК О СТИЦАЊУ, ПРОМЕТУ И ЗАШТИТИ ПРАВА СВОЈИНЕ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА – Прописи, судска пракса, образци

Приручник садржи концизна теоријска објашњења одређених појмова у области права својине на непокретностима, збирку прописа из ове области као и део за практичну примену са образцима из групе уговора, укњижиби и тужби. Уз основне институте приватне својине у приручнику су дати прописи о стицању и промету својине, после извршених промена у правном систему СРЈ, објашњења и напомене уз поједине прописе, примена образаца при стицању и промету својинских права и одабрана судска пракса из ове области.

Приредили: проф. др **Милутин Срдић** и **Душан Татић**.

Књига је у А-5 формату, на 567 страна у брошираном повезу, цена књиге је 85,00 динара.

ПРИРУЧНИК О ПРИМЕНИ ЗАКОНА О МЕНИЦИ

„Овај приручник представља вредан покушај једног практичара да пословној и стручној јавности приближи поимање овог значајног правног института. Највећу вредност ове књиге управо и представља њена практичност. Поред наглашеног практичног прилаза у коментарисању одредаба овог закона, дат је и преглед релевантне правне регулативе која се бави овом установом, као и прилог попуњених меница и попуњених меничних радњи што је за оне који се праву уче или право примењују свакако корисно.”

Из рецензије др **Мирка Васиљевића**

Приручник је приредио **Александар Глогинић**.

Књига је у А-5 формату, на 211 страна у брошираном повезу, цена књиге је 44,00 динара.

СУДСКО-АДВОКАТСКИ РОКОВНИК 1996

Роковник садржи све што је потребно за судије, адвокате, јавне тужиоце, правнике у предузећима, и све оне који су професионално оријентисани на контакте са судом, као и за све пословне људе.

Поред довољног простора за дневне белешке, роковник садржи податке о свим правосудним и управним институцијама у Савезној Републици Југославији, судске таксе, адвокатске тарифе, спискове адвоката у Србији и Црној Гори, спискове вештака и судских тумача и наравно календар са назначеним државним и верским празницима.

Роковник је приредио **Илија Симић**, судија Окружног суда.

Књига је у Б-5 формату, у тврдом повезу са златотиском и траком, на квалитетном папиру, на 256 страна, цена књиге је 50,00 динара.

АУТО ИД ТЕХНОЛОГИЈЕ

За ефикасност пословних система од највеће важности је обезбедити да информације буду 100% тачне и да на ефикасан и поуздан начин буду пренесене на место где се врши обрада или где се доносе одлуке. Без аутоматске идентификације и аутоматског обухватања података – то је немогуће. Шта је аутоматска идентификација (Automatic Identification) или како се често назива – Ауто ИД? Које су технологије за аутоматску идентификацију? Где се могу применити? Какви се ефекти постижу? То су управо питања на која одговоре даје књига АУТО ИД ТЕХНОЛОГИЈЕ. Објашњење су главне карактеристике и специфичности сваке од технологија разврстаних према носиоцима информација: Оптички (Бар код, Дот код, Matrix код, Оптички читљиве ознаке, Оптичко препознавање знакова), Магнетни (Магнетне стазе, Препознавање знакова писаних магнетним мастилом) и Полупроводници (Touch меморије, Радио транспондери, IC картице, Смарт картице, Супер Смарт картице).

Књига је у Б-5 формату, на 118 страна, у брошираном повезу, цена књиге је 100,00 динара.

Књиге можете купити у Београду на продајним пунктовима „Службеног гласника”, Немањина 22-26 и у Улици српских владара 19 (књижара СКЗ) и у књижари „Службеног гласника у Приштини, Мостарска 2.

Купци који желе да им се књига достави на одговарајућу адресу, могу је наручити у продајној служби „Службеног гласника”, Бирчанинова 6, Београд, уз доказ да су уплатили одговарајући износ на жиро-рачун „Службеног гласника”: 40802-603-1-24118

Ближа обавештења на телефон 646-555, локал 54.